

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"
Освітня програма	65350 Міжнародне право
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	293 Міжнародне право

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	65350
Назва ОП	Міжнародне право
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Яковлюк Іван Васильович, Вовченко Олексій Вікторович, Завгородня Владислава Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.11.2025 р. – 06.11.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2025/10/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86.%20293%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.pdf>

Програма візиту експертної групи https://law.kai.edu.ua/news/programma-vizytu-ekspertnoyi-grupy-pid-chas-provedennya-akredytacijnoyi-ekspertyzy-osvitno-naukovoyi-programy-mizhnarodne-pravo-speczialnist-293-mizhnarodne-pravo-t/?post_id=12998

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОНП відповідає встановленим вимогам в контексті Критеріїв 1-9 і частково відповідає за Критерієм 10. Проєктування ОНП відбувається з урахування потреб та інтересів стейкхолдерів, визначено чіткі цілі, забезпечується досягнення програмних компетентностей та ПРН за ОНП, належний рівень практичної підготовки, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії та актуальних для майбутньої професійної кар'єри і соціалізації soft skills, додержуються принципи академічної свободи, доброчесності, прозорості, студентоцентрованого підходу. Матеріальна база і кадровий склад є достатніми для забезпечення реалізації освітнього процесу. Відсутні порушення загальнодержавної чи локальної нормативної бази. Проте має місце часткова невідповідність тематики дисертаційних досліджень ЗдВО науковим профілям їхніх керівників у рамках підкритерію 10.2, що може впливати на досягнення цілей ОНП та ПРН. Позитивними практиками ЕГ вважає реалізацію в рамках ОНП місії і стратегії defense-tech університету, присутність спрямованості на міжнародно-правове регулювання авіаційної діяльності, що робить цю ОНП унікальною і відмінною від інших наявних в Україні; включення цілей і завдань підготовки майбутніх докторів філософії у загальноосвітній контекст; викладання за ОНП блоку дисциплін, спрямованих на забезпечення успішної кар'єри сучасного науковця не лише як дослідника і педагога, але й вченого, здатного до автономного кар'єрного просування, комерціалізації наукової діяльності; якісну організацію інформаційного супроводження на веб-сторінці відділу аспірантури і докторантури; забезпечення викладання за ОНП та наукового керівництва НПП зі високими показниками професійної активності, системна участь НПП в академічній мобільності та інших формах міжнародного співробітництва; реалізацію ЗВО широкого спектру угод про співпрацю у науковій та освітній сфері з зарубіжними партнерами.

Недоліки

До недоліків ОНП ЕГ відносить: низький рівень залученості ЗдВО до проходження анкетувань, результати яких використовуються при проєктуванні ОНП; відсутність у каталозі вибіркового ОК, пропонованих випусковою кафедрою, дисциплін, які би дали можливість розвинути компетентності ЗдВО саме в контексті унікальної спрямованості ОНП на проблематику міжнародного авіаційного, повітряного, космічного права, обмеженість фахового каталогу за спеціальністю 3-ма ОК; формальний характер взаємодії з роботодавцями в процесі проєктування ОНП, коли на ОНП надано велику кількість відгуків і рецензій, які, однак, не містять ні зауважень, ні пропозицій щодо її вдосконалення; відсутність фактів академічної мобільності ЗдВО, відсутність розуміння важливості формування індивідуальної освітньої траєкторії за допомогою опцій неформальної/інформальної освіти; нестабільність кадрового потенціалу, часті зміни керівництва випускової кафедри, що знижує рівень керованості кафедрою, необхідність зміни відповідальних за викладання ОК і їх методичне забезпечення, а також зміну наукових керівників ЗдВО, зокрема, й в розріз з їх науковими інтересами; залучення представників роботодавців до аудиторних занять не має системного характеру; відсутність пандусів/рейок в укріттях, що зумовлює їх недоступність для маломобільних груп, відсутність санвузлу в укрітті Сьомого корпусу та недоступність санвузлів для маломобільних осіб на першому поверсі корпусу; незабезпечення резервних засобів доступу до Інтернету під час відключення електроенергії. Суттєвим недоліком ЕГ вважає проблему часткової невідповідності тем дисертаційних досліджень ЗдВО науковим пошукам їх наукових керівників.

Рекомендації

ЕГ рекомендує: впродовж року вжити заходів щодо активізації залучення ЗдВО до анкетувань перед переглядом ОНП, зокрема, шляхом роз'яснення ролі ЗдВО як важливих партнерів у організації освітнього процесу, у проєктуванні ОНП, забезпеченні якості її реалізації; розглянути можливість і доцільність переформулювання фокусу ОНП з підсиленням акцентів на її унікальність і специфічну спрямованість – під час наступного перегляду ОНП; налагодити реальну комунікацію з роботодавцями, в першу чергу, з тими, на базі яких вже працюють чи будуть на момент наступного перегляду ОНП працювати випускники, пропонувати представити критичні зауваження чи пропозиції з огляду на специфіку їхньої діяльності і можливостей вдосконалення ОНП, системно оприлюднювати їх на сайті ЗВО; до наступного вибору дисциплін ЗдВО розглянути можливість розширення каталогу вибіркового ОК фахового спрямування, включивши курси, які дозволили б ЗдВО розвивати індивідуальну освітню траєкторію в руслі унікального характеру цілей ОНП та специфіки ЗВО; просувати культуру та філософію визнання РН, здобутих за межами ЗВО, зокрема, шляхом включення до силабусів ОК рекомендованих онлайн курсів, регулярних літніх шкіл, короткострових стажувань тощо з чіткими вказівками на можливість перезахування, вимоги та критерії оцінювання; вживати заходів для забезпечення можливостей ЗдВО здобути

досвід наукової та освітньої комунікації в міжнародному середовищі через програми академічної мобільності, стимулювати інтернаціоналізацію навчання і досліджень ЗдВО на ОНП; переглянути силабуси на предмет чіткої відмінності контенту для ЗдВО різних рівнів вищої освіти; розробити план залучення представників роботодавців до аудиторних занять, надати планового характеру проведенню гостьових лекцій та лекцій-тренінгів. розглянути можливість відображення на сайті ЗВО результатів рейтингування НПП; забезпечити можливості доступу до укриття і санвузлів осіб з обмеженою мобільністю; забезпечити альтернативні джерела для доступу до мережі Інтернет для критичних потреб освітнього процесу, можливості проведення онлайн занять, заходів різного спрямування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти зі спеціальності D9 (293) «Міжнародне право» відсутній. ПРН за ОНП «Міжнародне право» відповідають восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК): категорія знання (ПРН 1, 8, 10), категорія умінь та навичок (ПРН 3-7, 9, 11, 13, 14), категорія комунікації (ПРН 2, 9, 12), категорія відповідальності та автономії (ПРН 2,5, 7, 11-14). ПРН, програмні компетентності, як загальні, так і фахові, відповідають змісту дескрипторів НРК. Аналіз Відомостей СО та змісту ОНП дають підстави вважати, що кожен ПРН відповідає вимогам до кваліфікації для восьмого відповідного рівня НРК та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Озвучені на фокус-групах методи навчання і викладання (дискусійний, проєктний, кейс-стаді та ін.) забезпечують досягнення ПРН та програмних компетентностей ЗдВО відповідно до НРК.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Стратегія розвитку КАІ на 2025-2030 (<https://surl.li/aljblo>) позиціонує ЗВО як глобальний центр знань, який формує проривні рішення для авіації, інженерії, оборонної сфери та суспільства в цілому, об'єднує традиції, науку, технології й таланти, щоби забезпечити лідерство України в складному технологічному світі. Університет декларує відповідальність перед країною і світом, створення культури без страху, де визнаються помилки і зберігається відповідальність, забезпечується професійне зростання, рівність, різноманітність, інклюзія, унікальність кожного учасника освітнього процесу, сучасність управлінських трендів. Задекларованою метою ОНП є «підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових комплексних знань і їх впровадження у професійну практику, шляхом формування та розвитку у ЗдВО програмних компетентностей, необхідних для розв'язання ними актуальних проблем дослідницько-інноваційної, професійної та викладацької діяльності у сфері міжнародного права та відображення їх у власному науковому дослідженні, а також формування у ЗдВО цінностей фаховості, прозорості, чесності та відкритості, соціальної відповідальності за результати наукової та науково-педагогічної діяльності перед суспільством, принципів міждисциплінарного підходу, розвитку і трансферу наукових досліджень. У рамках ОНП реалізується також авіаційна складова, спрямована на вивчення ключових аспектів міжнародного авіаційного права, нормативно-правових актів, пов'язаних з авіаційною діяльністю». За результатами вивчення документів та спілкування на фокус-групах, вважає, що відповідність між місією і стратегією ЗВО і метою ОНП існує. Стратегічне визначення КАІ як defense-tech університету з необхідністю вимагає підготовки кадрів і просування наукових досліджень в сфері

міжнародного права як юридичної рамки для реалізації всіх інших завдань, які ЗВО для себе визначає. ОНП містить ОК1.3.3 «Практичні аспекти реалізації міжнародного транспортного та повітряного права», що підсилює відповідність програми стратегії і місії ЗВО. Дисертаційні дослідження низки ЗдВО зосереджені на актуальних проблемах міжнародного транспортного, міжнародного повітряного та міжнародного космічного права (н-д, «Роль та функції міжнародних авіаційних організацій в міжнародно-правовому співробітництві в сфері цивільної авіації», «Міжнародно-правова відповідальність держави в сфері авіаційних перевезень: проблеми теорії і практики» та ін.). Таким чином, реалізація ОНП сприяє втіленню місії і стратегії ЗВО, а мети ОНП має всі можливості якісного впровадження та постійного удосконалення. З іншого боку, ЕГ відзначає, що запропонований випусковою кафедрою каталог фахових вибіркових дисциплін не передбачає ОК, які дозволили би ЗдВО - потенційним викладачам і дослідникам – сформулювати індивідуальну освітню траєкторію саме в руслі місії і стратегії ЗВО.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Цілі ОНП та ПРН визначаються ЗВО з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ЗВО досліджує потреби заінтересованих сторін до початку проєктування ОНП та під час її перегляду. Так, ЗдВО 4-го року навчання є членом робочої проєктної групи (далі – РПГ), яка займалася розробкою ОНП. Він, а також інші ЗдВО під час зустрічі з ЕГ підтвердили долучення до обговорення проєкту ОНП, зокрема, і через участь в засіданнях кафедри, безпосереднє спілкування з гарантом та викладачами окремих ОК, внесення конкретних побажань щодо вдосконалення ОНП (зокрема, в частині цифровізації освітніх послуг). В ЗВО також проводиться анкетування ЗдВО стосовно змісту і якості ОНП, однак присутні на фокус-групі участі в ньому не підтвердили, хоча й констатували, що про анкетування їм відомо і листи з запрошенням долучитися до нього надходили на їхні електронні пошти. Цілі ОНП, програмні компетентності та ПРН обговорювалися в академічному середовищі, як в самому ЗВО під час розширених засідань кафедри (протоколи надані на запит ЕГ), так і шляхом залучення до експертування ОНП представників вітчизняних (КНУ імені Тараса Шевченка) та зарубіжних (Університет Гданська) ЗВО. В акредитаційній справі наявні відгуки від інших стейкхолдерів, зокрема, Віце-президента Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація міжнародного права», к.ю.н. Тимура Короткого; Надзвичайного і Повноважного Посла України, директора Дипломатичної академії при Міністерстві закордонних справ Геннадія Надоленка. На запит ЕГ ЗВО надав відгуки заступника директора за напрямком розвитку неавіаційної діяльності міжнародного аеропорту «Бориспіль» Дмитра Тисячного; адвоката, д.ю.н. Андрія Приходько (ТОВ «Юридична компанія «Приходько та партнери»); Генерального директора ТОВ «Консалтингова компанія «СІДКОН» Юрія Когута. В той же час, надані рецензії і протоколи не містять реальних зауважень чи пропозицій щодо вдосконалення ОНП, а лише її схвальні оцінки. Низка долучених стейкхолдерів можуть потенційно виступати як роботодавці випускників ОНП. Присутня на фокус-групі провідний науковий співробітник відділу міжнародного права та права Європейського Союзу Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, задекларувала таке бажання та вказала на можливість Інституту НАН України стати базою практики для ЗдВО. ЗдВО 4-го курсу вказали, що паралельно з навчанням працюють (або працювали) асистентами на випусковій кафедрі, тож, в цьому контексті ЕГ вважає можливим зараховувати до роботодавців сам ЗВО і констатувати той факт, що його потреби та інтереси в кваліфікованих кадрах, які готуються на ОНП, враховані.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОНП та ПРН відповідають тенденціям розвитку науки, спеціальності та потребам ринку праці, враховують галузевий контекст у розрізі предметної області та змістовного наповнення ОК. В ОНП системно враховані тенденції розвитку науки і спеціальності. Члени РПГ та викладачі за ОНП є відомими вченими з доробком, визнаним не лише в Україні, а й закордоном. Гарант ОНП є Науково-консультативною радою Конституційного Суду України, наукові керівники аспірантів активно виступають у якості офіційних опонентів та рецензентів на захистах дисертаційних робіт. Відтак, як зміст ОНП, так і її окремі освітні компоненти враховують сучасні положення і доктрини міжнародного права. Розвитку компетентностей, необхідних для успішної кар'єри сучасного вченого покликані сприяти ОК 1.2.1-1.2.3 (охоплюють проблематику економічного, правового та інформаційного забезпечення наукових досліджень). ОК 1.2.4 спрямована на опанування інноваційних освітніх технологій у вищій освіті та освіті дорослих. Всі запроєктовані в ОНП програмні компетентності та ПРН обговорювалися зі стейкхолдерами (протоколи засідань РПГ, надані на запит ЕГ) і є актуальними для галузевого контексту спеціальності та ринку праці. Як зазначено у Відомостях СО (с.7), особливість регіонального контексту полягає в тому, що в Києві розташовані представництва іноземних держав, міжнародних організацій, Державне космічне агентство і центральні органи влади, що в свою чергу створює попит на фахівців, здатних вирішувати складні галузеві завдання та практичні проблеми, пов'язані з міжнародно-правовим регулюванням відносин у сфері міжнародного транспортного, міжнародного повітряного та міжнародного космічного права. ЕГ, усвідомлюючи фактичну обмеженість функціонування сфери цивільної авіації, а, відтак, і її міжнародно-правового супроводження, в умовах повномасштабного вторгнення, все ж констатує необхідність підготовки наукових і педагогічних кадрів для згаданих та інших структур і не лише в розрізі столичного регіону (для повоєнного відновлення, дослідження механізмів репарацій, потреб перехідного правосуддя тощо). При формулюванні цілей ОНП та ПРН використано досвід вітчизняних та іноземних освітніх програм. Методологічне спрямування і змістове наповнення ОНП враховує позитивні практики підготовки докторів філософії у КНУ ім. Тараса Шевченка, ЛНУ ім. Івана Франка; НЮУ ім. Ярослава Мудрого; Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України та ін. Орієнтація на формування ключових для дослідника світоглядних установок і набуття навичок soft skills вибудована на основі досвіду

Вільнюського університету (Литва), Гданського університету (Польща), Університету Тойо, Японія, Державного університету Флориди, США та інших провідних світових юридичних шкіл. За твердженням розробників ОНП, аналіз закордонних програм з підготовки докторів філософії також застосовано при формуванні тематик наукових досліджень ЗдВО, в тому числі, шляхом безпосередньої комунікації з іноземними дослідниками.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У контексті Критерію 1 ОНП відповідає рівню В. ОНП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для восьмого рівня та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Цілі ОНП та ПРН визначаються ЗВО з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів та відповідають тенденціям розвитку науки, спеціальності та потребам ринку праці, враховують галузевий контекст у розрізі предметної області та змістовного наповнення ОК. Позитивними практиками ЕГ вважає реалізацію в рамках ОНП місії і стратегії defense-tech університету, присутність спрямованості на міжнародно-правове регулювання авіаційної діяльності, що робить цю ОНП унікальною і відмінною від інших наявних в Україні; включення цілей і завдань підготовки майбутніх докторів філософії у загальносвітовий контекст; націленість на розвиток у ЗдВО компетентностей, необхідних для забезпечення успішної кар'єри сучасного науковця не лише як дослідника і педагога, але й вченого, здатного до автономного кар'єрного просування та комерціалізації наукової діяльності (ОК 1.2.1-1.2.4)

Недоліки

До недоліків ОНП ЕГ відносить низький рівень залученості ЗдВО до проходження анкетувань, результати яких використовуються при проектуванні ОНП; відсутність акцентів на унікальність ОНП при формулюванні її фокусу (який фактично існує, однак не виписаний ні в ОНП 2024, ні в ОНП 2025 року); формальний, за враженнями ЕГ, характер взаємодії з роботодавцями, коли на ОНП надано велику кількість відгуків і рецензій, які, однак, не містять ні зауважень, ні пропозицій щодо її вдосконалення.

Рекомендації

ЕГ рекомендує 1) впродовж року вжити заходів щодо активізації залучення ЗдВО до анкетувань перед переглядом ОНП, зокрема, шляхом роз'яснення ролі ЗдВО як важливих партнерів у організації освітнього процесу, у проектуванні ОНП, забезпеченні якості її реалізації; 2) розглянути можливість і доцільність переформулювання фокусу ОНП з підсиленням акцентів на її унікальність і специфічну спрямованість – під час наступного перегляду ОНП; 3) налагодити реальну комунікацію з роботодавцями, в першу чергу, з тими, на базі яких вже працюють чи будуть на момент наступного перегляду ОНП працювати випускники, пропонувати представити критичні зауваження чи пропозиції з огляду на специфіку їхньої діяльності і можливостей вдосконалення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг кредитів за ОНП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти та складає 54 кредитів ЄКТС у ОНП 2024 р. та 60 кредитів ЄКТС у ОНП в редакції 2025 р., що відображено як в ОНП, так і в навчальних планах. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 293 (D9) «Міжнародне право» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти відсутній. Обсяг ОНП відповідає вимогам абз.3 ч. 6 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг вибірових дисциплін - 15 кредитів, що відповідає визначеному законодавством мінімуму кредитів для дисциплін вільного вибору.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОНП має чітко структурований зміст, побудований відповідно до вимог НРК для 8 рівня, орієнтований на інтеграцію освітньої й дослідницької складових. Освітня частина містить ОК, спрямовані на розвиток загальнонаукових, дослідницьких, спеціальних і мовних компетентностей. Наявна логічна послідовність опанування ОК: базові дисципліни формують загальнонаукові компетентності, які забезпечують основу для освоєння спеціалізованих курсів з міжнародного права. Зокрема, ОК 1.1.1 «Філософія науки» виконує фундаментальну роль у розвитку критичного мислення й розуміння закономірностей суспільного розвитку. У таблиці структурно-логічної схеми показано чіткі міждисциплінарні зв'язки між компонентами, що свідчить про цілісність ОНП і комплексний підхід до навчання і викладання у поєднанні з підготовкою наукового дослідження. Разом з тим, структура ОНП містить певні ризики фрагментарності у зв'язку з концентрацією великої кількості ОК у 1-2 семестрах, тоді як наступні курси в межах ОНП повністю присвячені науковій роботі. ЕГ констатує, що такий підхід не суперечить вимогам до ОНП третього освітньо-наукового рівня, але створює потенційний розрив між освітньою та дослідницькою складовими. Компетентнісний профіль (інтегральна компетентність, ЗК та СК) повністю корелює із метою ОНП і заявленими ПРН. Матриці відповідності демонструють системність: кожен ОК пов'язаний щонайменше з кількома ЗК і СК та ПРН. Аналіз змісту ОК підтверджує такі зв'язки і можливість досягнення ПРН за ОНП. Такий підхід забезпечує поступове формування дослідницьких і педагогічних умінь та навичок. Здатність до самостійного аналізу соціально-правових процесів формують, зокрема, ОК 1.2.4 «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої освіти» та 1.2.1 «Правове забезпечення наукових досліджень». Вони прямо сприяють розвитку громадянських і загальнокультурних компетентностей, підвищуючи усвідомлення соціальної відповідальності дослідника і викладача. Система обов'язкових ОК за спеціальністю (1.3.1-1.3.5), цикл ОК із здобуття мовних компетентностей і вибіркові ОК підсилюють прикладний аспект ОНП. ОНП декларує формування у здобувачів фаховості, соціальної відповідальності, відкритості й чесності, що відображено у ЗК 1-4, СК 7-8, 10, ПРН 5,7, 11-12 (готовність діяти етично, критично оцінювати суспільні процеси, застосовувати концепцію сталого розвитку). ОК безпосередньо пов'язані з темами дисертацій, що забезпечує послідовність у здобутті компетентностей і ПРН. Наявність практики, спрямованої на формування навичок викладацької діяльності, сприяє підготовці до науково-педагогічної роботи, однак, викликає сумніви готовність ЗдВО до такої практики в 1 семестрі навчання (ОНП 2025 р.), тим більш, що в ОНП 2024 р. практика проектувалася на 3-й семестр. Також ЕГ відзначає, що ОНП не акцентує питання, пов'язані з соціальним виміром права, правами людини, гендерною рівністю чи демократичними процесами - наразі вони присутні лише опосередковано через спеціалізацію з міжнародного публічного права.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності. Включені до структури ОНП ОК відповідають об'єкту вивчення (передові концептуальні, методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру в сфері правового регулювання міжнародних відносин, міжнародного публічного права та його окремих галузей) та відображають основні теоретичні поняття, концепції, доктрини міжнародного публічного права, європейського права, проблематику реалізації Україною стратегічного курсу на інтеграцію до ЄС. Базові дисципліни («Філософія науки», «Правове забезпечення наукових досліджень», «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої освіти») формують теоретико-методологічну базу, необхідну для проведення наукових досліджень і викладання у галузі міжнародного права. Професійно-орієнтовані курси (ОК 1.3.1 «Міжнародно-правова доктрина та джерелознавство», ОК 1.3.2 «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», ОК 1.3.5 «Правове регулювання асоціації України з ЄС та ін.) демонструють безпосередній зв'язок із сучасними актуальними напрямками міжнародного публічного та європейського права. Звертає на себе увагу наявність в структурі ОНП ОК 1.3.3 Практичні аспекти реалізації міжнародного транспортного та повітряного права, яка підсилює спеціалізацію ОНП в рамках поставленої мети. Аналіз силабусів ОК свідчить, що їх зміст передбачає застосування сучасних освітніх технологій і методик, відповідних предметній області спеціальності та придатних для формування у ЗдВО компетентностей, необхідних для доктора філософії в галузі міжнародного права, здатного до професійної практичної діяльності, організації, планування і виконання наукових досліджень, в тому числі міждисциплінарних, організації та реалізації освітнього процесу в ЗВО. Зокрема, в рамках ОНП широко використовуються як традиційні (лекції, практики, наукові семінари), так і інноваційні технології і методики навчання (кейс-метод, моделювання професійної діяльності тощо), домінує проблемно-орієнтований стиль викладання. Використання зазначених методик і технологій та їх відповідність інструментарію практичної діяльності у професійній сфері підтверджена учасниками фокус-груп під час спілкування з ЕГ. ОК за ОНП передбачають збалансоване поєднання теоретико-методологічної, практичної і мовної підготовки, враховують специфіку спеціальності, пов'язану з роботою в міжнародному середовищі. Тематика дисертаційних досліджень ЗдВО також демонструє чітку відповідність предметній області спеціальності і актуалізована в рамках сучасних проблем міжнародного права і права ЄС.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних

дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура і зміст ОНП передбачають можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії зокрема, шляхом вибору ЗдВО ОК обсягом 15 кредитів ЄКТС. Процедура вибору врегульована Положенням про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/yiwcht>), Положенням про підготовку ЗдВО ступеня доктора філософії та доктора наук (<http://surl.li/fnbqi>), Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗдВО (<https://surl.li/nqumpro>) Вибір здійснюється з загального каталогу (1ОК, 5 кредитів ЄКТС – на сторінці Відділу аспірантури та докторантури на сайті ЗВО представлено 19 різнопрофільних ОК, доступних для вибору) та з каталогу фахової підготовки (2ОК по 5 кредитів). Сформований випусковою кафедрою каталог вибірових ОК передається до Відділу аспірантури для реалізації процедури вибору. Наразі фаховий каталог випускової кафедри для ЗдВО за ОНП, що акредитується, включав 3 ОК, у всіх викладачем зазначено гаранта ОНП. Інші випускові кафедри ЗВО пропонують до фахового каталогу для ОНП до 12 ОК. За свідченням ЗдВО різних років (ЗдВО 1-го р.н., які мали б робити вибір у 2025р. на ОНП відсутні) вони обирали 2 ОК з 5-7 пропонованих. Зав. відділу аспірантури на зустрічі підкреслила, що очолювана нею структура не впливає на кількість і зміст ОК фахового каталогу, це відповідальність кафедри. Вона підтвердила, що локальна нормативна база ЗВО не встановлює кількісних параметрів (в кредитах ЄКТС) для варіативності вибору і вказала, що ЗдВО 3-го рівня вищої освіти мають можливість обирати ОК не лише з каталогу своєї кафедри, але й фахові ОК інших кафедр. Про це їх постійно інформують на настановчих зустрічах у відповідності до згаданих вище Положень. ЗдВО такої практики на зустрічі не підтвердили, вказавши, що завжди послуговувалися лише кафедральним каталогом. Вони не обізнані, як вирішується ситуація, коли через недостатню кількість ЗдВО група для вивчення не може бути сформована, оскільки «вивчали завжди те, що обирали». Враховуючи специфіку ЗВО, зміст фахових каталогів інших кафедр (недостатній до спеціальності, ймовірно, недоступні для опанування через відсутність попередньої профільної підготовки), ЕГ вважає вибір фахових ОК для ОНП необґрунтовано обмеженим. З іншого боку, через відсутність ЗдВО на 1-му курсі та свідчення про більшу варіативність вибору у попередні роки, це суттєво не вплинуло на підготовку ЗдВО за ОНП. Процедура обрання ОК включає інформування ЗдВО про зміст ОК у формі силабусів, розміщених на сайті Відділу аспірантури (<http://surl.li/qkctrc>), подання заяв ЗдВО, формування груп для вивчення ОК. В 2025р. в ЗВО запущено тестову систему вибору дисциплін через платформу Digital University. Опція поки не доступна ЗдВО 3-го освітньо-наукового рівня (<https://surl.li/fphken>), однак в перспективі очікувано зробить процедуру вибору більш зручною і автономною. Можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізуються через вибір тематики і керівника дисертаційного дослідження, перерахування результатів неформальної освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку ЗдВО, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Це проявляється як в змістовному наповненні ОК за ОНП, так і практикоорієнтованих методах навчання. НПП і ЗдВО на фокус групах підтвердили застосування таких методів як дискусія, мут корт, кейс-метод тощо. Практикоорієнтованості навчання сприяє і залучення до реалізації ОНП викладачів з досвідом практичної роботи як на постійній основі, так і через проведення майстер класів, гостьових лекцій тощо. Зокрема, ЗдВО на фокус-групі розповіли про недавні зустрічі з дипломатами (Аргентина, Словаччина), заслуженим юристом України О. Резніковим, який має значний досвід роботи на вищих державних посадах (<https://surl.li/peogrec>). Формування практичних компетентностей у сфері викладацької діяльності забезпечує ОК «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої освіти», проходження фахової науково-педагогічної практики (далі - ФНПП) в обсязі 6 кредитів ЄКТС, залученням окремих ЗдВО до викладання на посадах стажиста чи асистента. У сфері наукових досліджень цьому сприяють ОК «Міжнародно-правова доктрина та джерелознавство», «Англійська мова наукового спрямування», «Академічне письмо англійською мовою», ОК 1.2.1-1.2.3, присвячені правовому, економічному та інформаційному забезпеченню наукових досліджень, робота над дисертацією. Проходження практики врегульовано Положенням про організацію та проведення практик ЗдВО (<https://surl.li/stxymm>). Особливості практики аспірантів визначені у Рекомендаціях щодо організації та проведення ФНПП ЗдВО третього (освітньо-наукового) ступеня доктора філософії (<https://surl.li/tslagj>), Програмою практики (надана на запит ЕГ). Мета ФНПП задекларована як формування у ЗдВО умінь і навичок з питань організації навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін, відповідного фахового напрямку та розвитку професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності. Керівником ФНПП, як правило, є науковий керівник аспіранта. Практика передбачає відвідування занять, які проводять керівники; оволодіння методикою підготовки до занять і методикою викладання навчального матеріалу; освоєння засобів організації та контролю самостійної роботи; проведення занять ЗдВО-практикантами. В той же час, на фокус-групі одна зі ЗдВО вказала, що лекції готувала і читала самостійно, обговорення результатів викладання на кафедрі не зазначила, проте підтвердила аналіз звіту керівником. Керівник практики на зустрічі це заперечував, стверджуючи, що аспіранти проводять лише практичні заняття. У редакції ОНП 2025 р. ФНПП передбачена у 1-му семестрі, у ОНП 2024 р. – у 3-му. Програма ФНПП визначає, що проходити вона може лише на базі самого ЗВО, хоча присутні на фокус-групах викладачі і керівник навчального відділу стверджують, що ЗдВО при потребі можуть обрати й іншу базу.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОНП передбачає набуття ЗдВО соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям і відображені в програмних компетентностях (ЗК 1-4, СК 4, 7-9) та ПРН (2-5, 7, 12). Вони формуються завдяки обов'язковим і вибірковим ОК, використанню методів навчання і викладання, спрямованих на розвиток критично необхідних для науковця і викладача навичок лідерства, умінь працювати в команді, здатності ефективно комунікувати для вирішення конфліктних ситуацій, брати на себе відповідальність, управляти своїм часом, долати критичні ситуації, дотримуватися етичних стандартів у науковій і викладацькій діяльності, враховувати соціальні та культурні аспекти. Соціальні навички набуваються також під час проходження ФНПП, завдяки участі в науково-практичних конференціях та круглих столах (підтверджено ЗдВО та наданим на запит ЕГ переліком публікацій), зустрічах з експертами галузі (<https://surl.li/peorec>). Під час зустрічі з ЕГ ЗдВО продемонстрували високий рівень соціальних навичок – вони відкрито і ефективно комунікували з експертами, демонстрували коректну поведінку, наводили приклади, які свідчать про наявність у них лідерських якостей, відповідальності. ЗдВО також мають можливість здійснювати тренерство та іншим чином брати участь у підготовці ЗдВО першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти до участі у конкурсах з міжнародного права, дебатах та Moot Court не лише задля поглиблення знань зі спеціальності, але й для покращення ораторських навичок, умінь формувати обґрунтовану позицію, здатності працювати в команді тощо. Приклади таких практик були наведені 2-ма ЗдВО. В той же час, ЗдВО не долучені до низки активностей, які пропонує ЗВО та які могли би сприяти розвитку soft skills - роботи в Юридичній клініці, у самоврядуванні, в тому числі, і в діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених КАІ. Їм нічого не відомо про існування на кафедрі наукового гуртка «DocudaysUA» (згаданий у Відомостях СО на с. 13), клубу NAU HUB (с. 11 СО) як простору неформальної освіти.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Загальний обсяг освітньої складової ОНП 2025 р. складає 1800 годин (60 кредитів ЄКТС), ОНП 2024р. – 1620 (54 кредити). Відповідно до навчального плану для денної форми у 2025р. 540 год. відведено на аудиторні навчальні заняття, 1260 – на самостійну роботу, включаючи 180 год. (6 кредитів) на проходження ФНП. В навчальному плані 2024 р. відповідно співвідношення складає 480 – 1140. Для заочної форми передбачено 168 годин аудиторної роботи та 1722 годин самостійної для набору 2025р., 168 та 1452 – для набору 2024р. Загалом такий розподіл, як і розподіл самостійної та аудиторної роботи в рамках окремих ОК, реалістично відбиває фактичне навантаження ЗдВО та є відповідним для досягнення цілей ОНП та ПРН. Хоча зростання самостійної роботи для ЗдВО заочної форми навчання у 2025 р. при збереженні тієї ж кількості аудиторної виглядає дещо нелогічним, воно не вступає в суперечність із загальнодержавною нормативною базою та локальним Положенням про організацію самостійної роботи ЗдВО (<https://surl.li/lhyrit>). В ОНП і навчальному плані для 2025р. набору змінено підхід до розподілу освітньої і наукової складової. Якщо раніше навчальна діяльність відбувалася впродовж 1-4 семестрів, а впродовж 5-8 семестрів ЗдВО передбачалася підготовка кваліфікаційної роботи та проходження процедури захисту дисертації, то в чинній ОНП всі ОК, включно з ФНПП в обсязі 60 кредитів ЄКТС перенесені на 1 рік навчання. За словами зав. відділу аспірантури це є загальноуніверситетським рішенням, спрямованим на надання ЗдВО можливості сконцентруватися на підготовці дисертації. Оскільки в 2025р. жоден ЗдВО не вступив на ОНП, виявити їхню думку щодо такого підходу неможливо. Анкетування старших курсів щодо доцільності і необхідності такого рішення в ЗВО не проводилося. На думку ЕГ, такий підхід не суперечить вимогам до підготовки докторів філософії, однак має бути ретельно вивірений ЗВО (шляхом опитувань, з'ясування думки стекголдерів, аналізу практик інших університетів та наукових установ), оскільки є ризикованим як під кутом зору можливого перевантаження ЗдВО, розриву між освітньою і науковою складовою, а також можливої неготовності до проходження ФНПП, яка запроектована на 1-й семестр.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Дуальна форма освіти за ОНП не здійснюється. Інтеграція профільних задач за актуальними для ОНП професіями в освітній процес забезпечена належним чином, що демонструється переліком і контентом ОК, методами навчання і викладання, тематикою дисертаційних досліджень. Так, ОК «Міжнародно-правова доктрина та джерелознавство», «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», «Правове регулювання асоціації України з ЄС», моделюють типові дослідницькі й аналітичні завдання, які постають перед фахівцями у сфері міжнародного права - розроблення правових позицій, порівняльний аналіз норм, оцінка відповідності національного законодавства міжнародним стандартам, підготовка експертних висновків і рекомендацій для урядових чи міжнародних інституцій. ФНПП і курс «Андрагогіка і інноваційні технології вищої освіти» дозволяє аспірантам опанувати методику викладання як у ЗВО, так і в секторі неформальної освіти, підвищення кваліфікації, інших сферах освіти дорослих. Участь у наукових заходах забезпечує поєднання академічного знання з практичною підготовкою майбутніх викладачів і дослідників. Темі дисертаційних досліджень актуалізовані як до сучасних викликів міжнародного права, потреб аерокосмічного сектору, подолання зміни клімату, так і до конкретної геополітичної і безпекової ситуації, в якій знаходиться Україна, завдань стратегічного курсу України на європейську і євроатлантичну інтеграцію. З іншого боку, в освітній процес (за деякими винятками в рамках просвітницьких заходів програми Erasmus+) не інтегровані елементи проєктної та грантової діяльності, спрямовані на включення ЗдВО до актуальних досліджень із зовнішнім фінансуванням. Аспіранти не долучаються до написання грантових заявок, виконання держбюджетних тем чи грантів НФДУ або міжнародних донорів. Відсутність таких фактів визнає

як менеджмент ЗВО та керівник науково-дослідної частини, так і самі ЗдВО. Відтак, набуття компетентностей у сфері наукового менеджменту, підготовки заявок, аналітичних звітів та результатів, релевантних професійному середовищу здійснюється лише за рахунок ОК 1.2.1-1.2.3 (економічне, правове та інформаційне забезпечення наукових досліджень).

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Досягнення цілей сталого розвитку (далі ЦСР) задекларовано Стратегією розвитку KAI (<https://surl.li/aljblo>) та опосередковано впливає зі змісту інших нормативних документів ЗВО (Положення Про відділ моніторингу якості вищої освіти KAI - <https://surl.li/egtnbi> та ін.). Зміст ОНП логічно узгоджується з низкою глобальних ЦСР, передусім із ЦСР 16 «Мир, справедливість та ефективні інститути», що прямо відповідає предметній області міжнародного права. ОК, зокрема «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», «Міжнародно-правова доктрина та джерелознавство», «Правове регулювання асоціації України з ЄС», формують у ЗдВО компетентності у сфері забезпечення верховенства права, захисту прав людини, міжнародного правосуддя та розвитку інституцій, що є ключовими елементами реалізації цієї мети. Формування академічної доброчесності, критичного мислення та наукової етики в межах ОНП також відображає цінності ЦСР 16 - підзвітність і доброчесність інституцій. Дослідницька і педагогічна складова ОНП орієнтована на опанування методології правового аналізу, системного і критичного мислення, інноваційних педагогічних технологій, що відповідає ЦСР 4 «Якісна освіта», 9 «Інновації та інфраструктура». Використання проблемно-орієнтованих і студентоцентризованих підходів у навчанні і викладанні також узгоджується із сучасними підходами до ЦСР 4. Орієнтація на врахування концепції ЦСР відображена в СК 9 та ПРН 12. Аналіз ОНП свідчить про відсутність системного включення екологічних аспектів, що займають важливе місце у контексті ЦРС. Жоден із навчальних курсів не охоплює питань екологічного чи кліматичного права, захисту довкілля, сталого використання природних ресурсів або прав людини у зв'язку з екологічними катастрофами, а, відтак, ЦСР 6 «Чиста вода та належні санітарні умови», 7 «Доступна та чиста енергія», 13 «Боротьба зі зміною клімату», 14 «Збереження морських екосистем» і 15 «Захист екосистем суші» залишаються за межами нормативних ОК, що видається дещо неузгодженим з огляду на специфіку авіаційного Університету. З іншого боку, ці питання узгоджуються з тематикою окремих дисертаційних досліджень ЗдВО. ЦСР 5 «Гендерна рівність» і 10 «Зменшення нерівності» релевантні до спеціальності, представлені в ОНП досить опосередковано, через окремі теми в ОК «Актуальні проблеми міжнародного права». ЦРС 17 «Партнерство заради сталого розвитку» в ОНП відображена, оскільки передбачає участь аспірантів у міжнародних дослідницьких мережах, академічній мобільності, грантових програмах. Однак, ЕГ таких фактів на ОНП не виявила.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У контексті Критерію 2 ОНП відповідає рівню В. Практики його реалізації є стандартними, наявні окремі недоліки, які ЕГ не вважає суттєвими. Забезпечено досягнення програмних компетентностей та ПРН за ОНП, належний рівень практичної підготовки, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії та актуальних для майбутньої професійної кар'єри і соціалізації soft skills. Відсутні порушення загальнодержавної чи локальної нормативної бази. Зразкових практик в контексті цього Критерію ЕГ не виявила. У ЕГ викликають сумніви певні підходи ЗВО до структури ОНП, в першу чергу, зміщення всієї освітньої складової на 1- рік навчання, проектування ФНПП на 1-й семестр, відсутність в ОНП виражених акцентів праволюдного характеру. Однак ці питання є дискусійними і можуть вирішуватися ЗВО в межах університетської автономії.

Недоліки

ЕГ вважає недоліком включення до фахового каталогу вибіркового ОК лише 3-х дисциплін, які забезпечуються одним викладачем. При формальній можливості обирати фахові дисципліни інших випускових кафедр, ЕГ вважає, що ці дисципліни, з огляду на їхній зміст і передумови вивчення, навряд чи можуть задовольнити потреби ЗдВО у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії в розрізі міжнародно-правової спеціалізації.

Рекомендації

На думку ЕГ, вдосконаленню підготовки за ОНП сприятимуть: 1) інтенсифікація роботи щодо залучення ЗдВО до виконання наукових досліджень з оплатою праці (впровадж 2-3 років рекомендовано залучити хоча би 3-5 ЗдВО. Індикатор та строк досягнення визначається ЕГ з огляду на те, що це вимагає серйозних системних зусиль, посилення ролі в цьому аспекті наукових керівників, які вже мають потенціал сформувати навколо себе потужну наукову школу, однак поки що не реалізують задачі комерціалізації наукової діяльності; активізації молодих вчених і

їх об'єднань, приділення ЗВО, в першу чергу, науковими підрозділами, уваги розвитку не лише науково-технічної, а й соціально гуманітарної наукової складової, створення міждисциплінарних колаборацій (ЕГ констатує, що певні кроки в цьому напрямі вже зроблено та рекомендує продовжувати ці процеси); 2) розширення фахового каталогу вибіркових ОК (принаймні 5-6 позицій) з міжнародного права, актуалізованих, зокрема, в розрізі міжнародного кліматичного, міжнародного повітряного, космічного, транспортного права, міжнародного захисту прав людини - до наступної процедури вибору; 3) відновлення роботи Юрклініки (яка через процеси реформування ЗВО і зміни структури факультетів фактично не працює, керівник ЮК не призначений), залучення ЗдВО до її роботи як кураторів студентів бакалаврату і магістратури, в тому числі, з виділенням для цього штатних одиниць, забезпечення подання грантових заявок правозахисного змісту з використанням потенціалу ЮК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та відповідають чинному законодавству, зокрема, Порядку підготовки ЗдВО ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затв. постановою КМУ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). Правила прийому до аспірантури на 2025р. затверджені Вченою радою КАІ як додаток до Правил прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті університету (<https://surl.li/mpsqxk>). Варто відзначити повноту і системність інформації з питань вступу на веб-сторінці відділу аспірантури і докторантури, зручність користування нею, наявність детальних роз'яснень щодо доволі складних процедур, які до того ж зазнали істотних змін у поточному році. Зацікавленим особам пропонується чіткий покроковий алгоритм вступу; поновлення на навчання до аспірантури; поновлення з метою захисту дисертації; графік проведення вступних іспитів до аспірантури тощо.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за ОНП враховують її особливості, визначені як рівнем освіти (підготовка докторів філософії), так і спеціальністю «Міжнародне право». Конкурсний відбір на навчання здійснюється за результатами: тесту ЄВІ з іноземної мови (іспиту з української мови - для іноземних громадян) - (вагов. коеф. – 0,2); тесту ТЗНК (вагов. коеф.- 0,2); тесту ЄВВ з методології наукових досліджень (вагов. коеф. 0,2); вступного іспиту з наук. спеціальності (в обсязі програми рівня ВО магістра зі спеціальності), за результатами якого виставляється оцінка не більше 200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку) - (вагов. коеф. 0,2); реферату з презентацією дослідницької пропозиції (вагов. коеф. 0,2) та власних наукових досягнень. Наукове повідомлення вступника, наукові здобутки заслуховуються і обговорюються, їх оцінює предметна комісія з наукової спеціальності. Програма вступного іспиту зі спеціальності базується на програмах магістерської підготовки фахівців за спеціальністю D9 (293) «Міжнародне право» (<https://surl.lu/dzjbhq>).

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема, під час академічної мобільності регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>). Відповідно до п. 9.30. ЗдВО мають право перезарахувати раніше вивчені навчальні дисципліни у попередніх ЗВО та/або додатково вивчити та скласти в установлений термін. Перезарахування результатів навчання та кредитів ЄКТС здійснюється за заявою ЗдВО на підставі академічної довідки, виданої ЗВО; додатку до диплому про вищу освіту, виданого ЗВО або витягу з індивідуального навчального плану. Заява про перезарахування результатів навчання подається на ім'я декана факультету (директора інституту) на початку семестру з тим, щоб у випадку невідповідності програмних вимог та відмови в перезарахуванні, ЗдВО міг пройти підготовку з відповідної ОК та своєчасно отримати позитивну оцінку. Підставою для перезарахування навчальних дисциплін (модулів) є визнання РН шляхом їх порівняння з індивідуальним навчальним планом ЗдВО. Положення також передбачає процедуру перезарахування на підставі висновку кафедри та ухваленого на його основі рішення завідувача аспірантури та докторантури. Аналізуючи процедуру, ЕГ зазначає її прозорість, зрозумілість, наявність чітких правил. На ОНП, що акредитується, практики

перезарахування відсутні, тому відстежити послідовність дотримання цих правил не виявилось можливим. ЗдВО також не брали участь в академічній мобільності, правила перезарахування результатів, здобутих під час якої окремо деталізовані в п. 13 Положення і допускають, зокрема, долучення до розгляду питання представника студентського самоврядування за бажанням заявника.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

При зарахуванні результатів неформальної та інформальної освіти ЗВО керується Положенням про організацію освітнього процесу в КАІ, п. 9.35 (<https://surl.li/yiwcht>); Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://is.gd/kBQdcK>). У Відомостях СО (с. 11) зазначено, що одному із ЗдВО за ОНП були перезараховані «завдання з практичних занять навчальної дисципліни «Філософія науки» в межах теми 5 «Наукові інновації та розвиток інноваційного світогляду і мислення в міжнародних процесах та авіакосмічній галузі» за результатами навчання отриманими при проходженні авторського курсу лекцій «Стратегія інновацій» П. Шеремети (<http://e.surl.li/fveeoi>). Вказаний ЗдВО на фокус групі присутній не був. Інші ЗдВО обізнаності в процедурі не продемонстрували. За результатами спілкування з авторами Відомостей СО, ЕГ все ж зробила висновок, що перезараховувалися не «завдання з практичних занять», а отримані результати навчання. З іншого боку, як НПП, так і ЗдВО не показали достатньої обізнаності в процедурах визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, та, за враженнями ЕГ, не вважають ці форми освіти вартими уваги і важливими для формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗдВО. Саме це, на думку ЕГ, і є причиною відсутності системних практик визнання РН, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП за Критерієм 3 відповідає рівню В. Правила прийому на навчання за ОНП відповідають загальнодержавній нормативній базі, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОНП та оприлюднені на офіційному вебсайті. ЗВО забезпечує перезарахування РН, здобутих в інших ЗВО та в неформальній/інформальній освіті. У якості позитивної практики варто відзначити якісну організацію інформаційного супроводження вступу на веб-сторінці Відділу аспірантури і докторантури, наявність детальних роз'яснень і покрокового алгоритму дій для вступників. Суттєвих порушень чи системних недоліків, які впливають на досягнення цілей ОНП та ПРН, у контексті Критерію 3 ЕГ не виявила.

Недоліки

ЕГ вважає необхідним вказати на недооцінку важливості здобуття РН за межами ЗВО, а відтак, і можливостей розширювати освітній і науковий досвід аспірантів за рахунок опцій академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти. За враженням, яке склалося у експертів, світоглядні установки більшості учасників освітнього процесу лежать в площині уявлень про те, що всі необхідні компетентності і РН можуть бути здобуті в самому ЗВО. ЕГ не заперечує проти цього, однак, вважає, що учасники освітнього процесу залишаються недостатньо поінформованими і, таким чином, дещо обмеженими в своєму професійному розвитку рамками формальної освіти в конкретному університеті.

Рекомендації

ЕГ рекомендує (на основі вже наявної і адекватної локальної нормативної бази) просувати культуру та філософію визнання РН, здобутих за межами ЗВО, зокрема, шляхом включення до силабусів (робочих програм) ОК рекомендованих онлайн курсів, регулярних літніх шкіл, короткострових стажувань тощо з чіткими вказівками на можливість перезарахування, вимоги та критерії оцінювання - до наступного перегляду силабусів (робочих програм) ОК за ОНП. Враховуючи велику кількість зарубіжних партнерів і міжнародних зв'язків ЗВО і факультету, рівень володіння іноземними мовами ЗдВО та їхніх наукових керівників, доцільним є вжиття заходів для забезпечення можливостей ЗдВО здобути досвід наукової та освітньої комунікації в міжнародному середовищі через програми академічної мобільності. На першому етапі (впродовж семестру) варто провести ґрунтовний аналіз причин неучасті ЗдВО в цих програмах, на другому - до початку наступного навчального року - сформувати стратегію управлінських змін і стимулювання ЗдВО до інтернаціоналізації власної індивідуальної освітньої траєкторії, що особливо важливо для фахівців у сфері міжнародного права.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес відповідає вимогам законодавства, зокрема, ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Порядку підготовки ЗдВО ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах), положенням наказів МОН України, вимогам локальних нормативних актів. Локальна нормативна база своєчасно оновлюється і реагує на зміни в законодавстві. Навчальний відділ (<https://surl.li/psphzh>) здійснює організаційне забезпечення освітнього процесу, координацію і системне його удосконалення на підставі реалізації освітнього законодавства. Мовою освітнього процесу в ЗВО є державна мова. ЗВО забезпечив припинення використання джерел інформації держави-агресора в освітньому процесі та під час проведення досліджень й оприлюднення їх результатів. За результатами аналізу робочих програм ОК, методичної і навчальної літератури, публікацій аспірантів та їхніх наукових керівників випадків використання таких джерел ЕГ не виявила. Пп. 11.2, 13.11 Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/lscrff>) містять заборону співробітництва в сфері стажувань та академічної мобільності з установами держави-агресорки, що послідовно виконується. У ЗВО активно розвивається інформаційна платформа «Digital University» (<https://surl.li/jkzwcw>), яка використовується для управління освітнім процесом і синхронізована з ЄДБО. В ній уже розміщені розділи, пов'язані з навантаженням, науковими публікаціями, іншими показниками професійної активності НПП, організацією оцінювання студентів та ін. Робота системи була продемонстрована ЕГ. Передбачається також синхронізація платформи з інституційним репозитарієм KAI, розвиток розділів щодо профілю досягнень студентів та ін. За результатами аналізу силабусів, спілкування на фокус-групах ЕГ переконалася, що для кожного ОК використовуються методи, засоби та технології викладання та навчання, які дозволяють досягти РН, визначені для ОК, та заохочують ЗдВО до активного навчання і дослідницької діяльності. В ЗВО забезпечується академічна свобода як для викладачів, так і для ЗдВО. НПП самостійно обирають і застосовують різні методи і інструменти викладання, ресурси навчального матеріалу, змінюють і оновлюють робочі програми. Інтерактивні методи і технології застосовуються під час занять, які проводяться в онлайн форматі. ЗдВО і НПП відзначили зручність і ефективність інструментів Google Workspace, також вказали, що ЗВО надає можливості користуватися й іншими платформами, зокрема, Microsoft Teams. Академічна свобода ЗдВО забезпечується під час проходження, ФНПП, обрання теми, керівника підготовки та захисту дисертаційної роботи. Збирання та аналіз зворотного зв'язку від ЗдВО здійснюється як у безпосередній комунікації, так і шляхом анкетування. ЗдВО на зустрічі розповіли, що пропозиції пройти анкетування надходили до них на електронні пошти. Також існувала практика розміщення в корпусі об'яв з кьюаркодами для проходження анонімного анкетування щодо якості окремих ОК.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН викладена в ОНП «Міжнародне право» (<https://surl.li/eeecful>), яка розміщена на веб-сайті ЗВО у відкритому доступі. Також на сторінці Відділу аспірантури і докторантури розміщено графік освітнього процесу, розклад занять та екзаменаційної сесії, інформація про атестацію аспірантів, силабуси як обов'язкових, та і вибіркового ОК (<https://surl.li/pdhutt>). Силабус дозволяє ЗдВО сформувати уявлення про змістовне наповнення дисципліни, ЗК, СК, очікувані РН, порядок і критерії оцінювання. ЗдВО мають доступ до електронних навчальних курсів (через корпоративну пошту і аккаунти в Google Workspace, де щодо кожної ОК дисципліни також зазначено про цілі, структуру курсу, РН та критерії оцінювання. Під час інтерв'ю з'ясовано, що НПП ознайомлюють ЗдВО із цією інформацією на перших заняттях з кожного ОК. Також комунікація відбувається через групи в соціальних мережах, месенджер ВатсАп. ЗдВО освіти можуть отримати необхідні методичні матеріали як в бібліотеці, так і дистанційно, а також консультації від НПП в рамках ОК. Результати опитування, надані на запит експертів, свідчать, що інформація до аспірантів доноситься вчасно.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ЗВО прагне до поєднання навчання і наукових досліджень в рамках ОНП. Аналіз робочих програм обов'язкових і вибіркового ОК, а також опитування ЗдВО під час зустрічей дає підстави стверджувати, що в рамках ОНП використовуються такі дослідницькі методи навчання як проблемно-орієнтованого навчання, навчання на основі

проектів, методів моделювання, вивчення кейсів, а також виконання пошукових завдань, індивідуальних та групових дослідницьких проектів, які застосовуються з урахуванням специфіки відповідних ОК. ЗдВО надано вільний і безоплатний доступ до інструментів ЗВО, насамперед бібліотечних ресурсів і наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. Це сприяє формуванню дослідницької компетентності ЗдВО, дозволяє їм належним чином оволодіти методами та інструментами організації дослідження. Рівень засвоєння здобувачами таких компетентностей перевіряється під час виконання ними таких форм навчальної активності як виконання практичних завдань і проектів, аналізу літератури, чинного міжнародного законодавства і законодавства ЄС, судової практики, підготовка узагальнень, виконання інших завдань, що передбачають проведення критичного самостійного дослідження. Зі слів НПП тематика дослідницьких завдань в рамках ОК враховує особливості ОНП, а також напрями наукових досліджень викладачів, залучених до її реалізації, що підтверджується аналізом Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам (Таблиця 2) Відомостей СО. В рамках ОНП практикується міжнародне науково-педагогічне стажування, зокрема в ЗВО-партнерах, що сприяє використанню зарубіжного досвіду для модернізації змісту ОНП «Міжнародне право» та окремих ОК. Усі ЗдВО проходять фахову науково-педагогічну практику в обсязі 6 кредитів ЕКТС під керівництвом наукового керівника, що оформлюється наказом президента КАІ. Зі слів ЗдВО, на ОНП має місце практика залучення як асистентів кафедри окремих здобувачів з 3 і 4 року навчання до викладацької діяльності в рамках окремих ОК з урахування кола їх наукових інтересів і під контролем наукового керівника та лекторів, що є важливою формою поєднання навчання і наукових досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перегляд освітніх програм в ЗВО регламентується Положенням про освітні програми НАУ (2020 р.) (<https://surl.lu/rznqqe>), яке передбачає залучення до цього процесу відповідальних за ОК науково-педагогічних працівників. НПП за підсумками проведеного моніторингу, якщо він виявив незадовільні результати реалізації ОК, недостатній/ низький рівень результатів навчання ЗдВО, зміну нормативної бази, що стосується змісту програми дисципліни, надають гаранту ОНП і відповідному завідувачу кафедри відповідні пропозиції. Внесення змін в ОК (РП, зміст кваліфікаційних робіт, програми практик, програми кваліфікаційних екзаменів тощо) відбувається відповідно до «Порядку внесення змін у документацію» за умови, якщо результати перегляду не потребують внесення змін в опис ОНП в цілому. Ініціювання НПП перегляду ОК, крім вище зазначених факторів, зумовлений також оновленням окремих елементів міжнародного права, судової практики, позицій різних категорій стейкхолдерів, результатів процесу інтернаціоналізації як в глобальному, так і локальному вимірах, науковими та професійними здобутками викладачів (Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам Відомостей СО). В КАІ існує практика видання президентом ЗВО наказу про щорічний перегляд ОП третього рівня вищої освіти (<https://surl.li/elunit>). Відповідно до наказу на сайті ЗВО розміщується оголошення про обговорення та перегляд ОП, а також таблиця оформлення інформації про результати обговорення ОП (<https://surl.li/difxsc>). Під час зустрічей з різними фокус-групами їх учасники підтвердили практику щорічного перегляду і оновлення змісту ОК відповідно до зовнішніх умов ринку праці, а також наукових досягнень і кращих галузевих практик. Вказана практика підтверджена наданими ЕГ протоколами засідання кафедри міжнародного та європейського права №2 від 12.02.2024 р. та №3 від 11.02.2025 р. На дотримання цієї вимоги вказують і висновки рецензентів ОНП, які були надані ЕГ. Під час зустрічей з ЕГ їх учасники підкреслювали, що оновлення змісту ОК стосується не лише теоретичної складової, але й методик викладання відповідних дисциплін, що досягається шляхом використання досвіду, отриманого під час зарубіжного стажування, вивчення досвіду викладання відповідних ОК за ОП зарубіжних ЗВО-партнерів КАІ, а також завдяки досвіду НПП, який вони отримали під час роботи в міжнародних організаціях або участі в міжнародних проектах в галузі міжнародного права.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

НАУ в 2019 р. увійшов до рейтингу 20 кращих університетів Східної Європи і Центральної Азії (<https://surl.li/zlcbnw>). КАІ продовжує реалізацію стратегічний курс на інтеграцію до міжнародного освітнього простору шляхом інтернаціоналізації своєї діяльності. Місія КАІ, як складова Стратегії розвитку НАУ до 2030 р., передбачає генерацію нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики, надання освітніх та науково-дослідних послуг громадянам України та іноземцям (<https://surl.li/nmeohj>). Питання інтернаціоналізації відображені в Статуті КАІ (<https://surl.lu/wwhiin>) та Положенні про прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства (<https://surl.lu/rbaccm>). Заходи з інтернаціоналізації в рамках ОНП (розділ 2 та основний фокус ОНП) узгоджуються із загально-університетською політикою. Міжнародне співробітництво і академічна мобільність в КАІ регламентується в Положенні про організацію освітнього процесу (розділ 13). Направлення ЗдВО на навчання (стажування) чи проведення наукових досліджень у закордонних ЗВО, а також сприяння академічній мобільності НПП визнано пріоритетним завданням КАІ. Укладано угоди про співпрацю у науковій та освітній сфері (наприклад, <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/nashi-partneri/>, <http://e.surl.li/mnhyas>), що передбачає обмін візитами НПП і аспірантів, організацію літніх шкіл, наукових конференцій, спільні публікації. Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти проводить семінари для НПП з метою інформування про можливості участі у програмі Erasmus+ кредитна мобільність KA171 (<https://surl.li/eqkpvb>). У 2023 р. в ЗВО було проведено англomовний форум «Академічна мобільність очима сучасної молоді» (<https://surl.li/wrneek>). Факультет міжнародних відносин щороку звітує про підсумки академічної мобільності (<https://surl.li/dvzkqk>, <https://surl.li/qwjppq>), вказані звіти ілюструють окремі аспекти інтернаціоналізації, які реалізуються в рамках ОНП. Свідченням реалізації політики інтернаціоналізації є участь проф. кафедри

міжнародного та європейського права А. Пазюка у міжнародному науковому заході «Кібердипломатія: Стратегії та Практики для України, Європи та Світу» (<https://surl.li/lxplef>) або проведення відкритої лекції для студентів Університету Тойо на тему «Україна і Японія: сталий розвиток в умовах глобального конфлікту» проф. Ю. Волошиним (<http://fmv.nau.edu.ua/category/uncategorized/page/2/>). Інші приклади інтернаціоналізації, які стосуються ОНП Міжнародне право, можна побачити на офіційному сайті ЗВО (<https://surl.li/emfewc>). У період 2022-2025 роки практика академічної мобільності ЗдВО ОНП Міжнародне право була відсутня. У Відомостях СО обмежена академічна мобільність ЗдВО у міжнародних науково-практичних заходах, грантових програмах у зв'язку визнана слабкою стороною ОНП, що пов'язується з дією правового режиму воєнного стану.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП в контексті Критерію 4 відповідає рівню В. Методи навчання і викладання є релевантними досягненню цілей ОНП і ПРН, інтегрують наукову та міжнародну складову. Позитивною практикою ЕГ вважає високий рівень академічної мобільності та участі в інших формах міжнародного співробітництва НПП за ОП, наявність у ЗВО широкого спектру угод про співпрацю у науковій та освітній сфері з зарубіжними партнерами. Суттєвих недоліків у реалізації ОНП за цим Критерієм ЕГ не виявила.

Недоліки

В частині слабких сторін за Критерієм 4 ЕГ погоджується із самооцінкою ЗВО і констатує відсутність випадків академічної мобільності ЗдВО. В той же час, маємо зауважити, що воєнний стан не може бути абсолютною перешкодою для мобільності, враховуючи зростання динаміки міжнародного співробітництва низки українських університетів через збільшення підтримки міжнародних партнерів, а також достатньої кількості невійськовозобов'язаних ЗдВО на ОНП. Деякі з них наразі фізично знаходяться закордоном.

Рекомендації

ЕГ рекомендує вживати заходів щодо стимулювання інтернаціоналізації навчання та досліджень ЗдВО на ОНП. Для цього є відповідний потенціал як у ЗВО, так і в учасників освітнього процесу безпосередньо за цією ОНП (кількість міжнародних партнерств, рівень володіння іноземними мовами, досвід дипломатичної роботи у НПП та деяких ЗдВО, сама специфіка ОНП). Серед таких заходів можуть бути більш активне і регулярне інформування про можливості, зокрема, дослідницькі стипендії, надання організаційної і технічної допомоги в оформленні документів та дозволів на виїзд, запити до партнерів щодо надання спонсорської підтримки, подання грантових заявок тощо. Також варто пропагувати серед ЗдВО важливість досвіду навчання і досліджень в міжнародному середовищі для успішної подальшої професійної кар'єри; проаналізувати контингент та визначити потенційних кандидатів, сформувати на цій основі цільові орієнтири відсотку мобільності ЗдВО за період навчання та план заходів щодо їх досягнення. ЕГ не визначає конкретного цільового відсотка чи строку його досягнення в межах цієї рекомендації, вважаючи, що з цими питаннями має визначитися сам ЗВО, в тому числі, з урахуванням детального аналізу своїх можливостей і динаміки контингенту. Також ЕГ пропонує переглянути силабуси на предмет чіткої відмінності контенту для ЗдВО різних рівнів вищої освіти - до початку наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Результати зустрічей ЕГ із ЗдВО, аналіз результатів їх анкетування щодо якості реалізації ОНП (2024) (<https://surl.li/kqvwbn>), а також аналіз Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/yiwcht>), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в КАІ (<https://surl.li/nrifez>) Положення про дистанційну форму здобуття вищої освіти (<https://surl.li/fylkzd>), Положення про кваліфікаційні роботи (проекти) ЗдВО (<https://surl.li/jyuulq>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти

(<https://surl.li/caqufd>), які регламентують проведення контрольних заходів та визначають критерії оцінювання, дає підстави визнати, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими і зрозумілими, а отже створюють передумови для об'єктивного визначення результатів навчання здобувачів як для окремого ОК, так і ОНП в цілому. Ознайомлення із наданими ЕГ робочими програмами ОК дозволяє дійти висновку, що для кожного ОК визначені форми контрольних заходів, методів та інструментів оцінювання, які дозволяють оцінити досягнення ЗдВО запланованих результатів навчання. 100% опитаних викладачів доводять до відома ЗдВО чіткі і зрозумілі критерії оцінювання (Загально-університетське опитування НПП, 2025 (<https://surl.li/mchtcy>)). При цьому 33,7% викладачів використовує той самий набір екзаменаційних питань, що і в минулому році, і лише 21,6% щороку змінює їх. При цьому 91,6% НПП корегує програму навчальної дисципліни та підходить до її викладання з урахуванням думки ЗдВО. Положення про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>) регламентує питання, пов'язані з апеляцією (строк подачі і розгляду апеляції, склад апеляційної комісії). За результатом апеляції оцінка роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без зміни або збільшена. З опитування ЗдВО (<https://surl.li/moxkcj>) випливає, що здобувачі ОНП «Міжнародне право» не стикалися в процесі навчання з випадками некоректного оцінювання знань зі сторони викладачів. Під час проведення в 2025 р. Загально-університетського опитування здобувачів вищої освіти, в якому брали участь і аспіранти, переважна більшість опитаних позитивно оцінила прозорість екзаменаційної системи (критерії оцінювання, процедури, тощо), а також прозорість оцінювання знань з боку викладачів під час аудиторних занять. Разом з тим незначний відсоток ЗдВО оцінив їх як загалом погані чи дуже погані (<https://surl.li/mchtcy>), схожа оцінка прозорості була дана здобувачами в опитуванні 2024 р., під час якого переважна більшість ЗдВО позитивно оцінила також прозорість оцінювання знань з боку викладача під час аудиторних занять (<https://surl.li/bivbct>). Поточний контроль за навчальною і науковою діяльністю ЗдВО здійснює науковий керівник. Результати виконання навчального плану за підсумками кожного семестру відображаються в індивідуальному плані навчальної та наукової роботи ЗдВО.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Оскільки стандарт вищої освіти не затверджено, КАІ самостійно вирішує питання, що пов'язані із запровадженням форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Атестація ЗдВО в ЗВО здійснюється на підставі Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в КАІ (<https://surl.li/nrficz>), відповідно до якого атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Передумовою допуску ЗдВО до захисту є успішне виконання ним індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Атестація аспірантів в КАІ проводиться організовано не менше двох разів на рік (піврічна та річна атестації). Критерієм оцінювання виконання освітньої та наукової складової ОНП є Індивідуальний план ЗдВО. Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством, зокрема, не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації, що підтверджується результатами перевірки на плагіат. Дисертаційні роботи, зокрема робота Пашинної Л.В. на тему «Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах збройного конфлікту», а також інша інформація, пов'язана з її захистом, розміщується на сайті ЗВО (<https://surl.li/bosrfw>), а також в електронному репозитарії КАІ на сторінці кафедри міжнародного та європейського права (<https://surl.li/kasiqw>).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО приділяє значну увагу аналізу практики проведення контрольних заходів, які регламентуються насамперед Положенням про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>), а також відображені в робочих програмах кожного ОК ОНП. Загально-університетське опитування НПП показало, що усі викладачі інформують ЗдВО з критеріями оцінювання по кожному ОК, з них 74,3% роблять це усно, 69,3% відсилають до робочих програм, але 8,9% надають інформацію лише на прохання здобувачів. 88,1% НПП пояснюють критерії оцінювання на початку навчального курсу, 17,8% роблять це лише на прохання здобувачів, 3% не роблять це, бо вони прописані в робочих програмах (<https://surl.li/mchtcy>). В ЗВО практикується надання відгуків на письмові роботи. За даними Загально-університетського опитування НПП 2025 р. (<https://surl.li/mchtcy>) 26,7% викладачів дають відгуки на кожну роботу ЗдВО, 48,5% - на більшість, 18,8 - рідко, 4% - тільки на прохання здобувачів. Основні причини не надання відгуків – брак часу, відсутність оплати за цей вид роботи, недоцільність, відсутність звернень ЗдВО. Негативним моментом в забезпеченні об'єктивності екзаменаторів під час іспиту та перевірки письмових робіт в ЗВО є відхід окремих викладачів від дотримання процедур доброчесності. Так, Загально-університетського опитування НПП 2025 р. показало, що 2% викладачів не дотримуються процедур через їх забюрократизованість, 1% не реагує на порушення взагалі, 10,9% вважає, що в ЗВО немає чітких процедур. При цьому 19,8 % викладачів не дотримуються загально-університетської процедури при виявленні порушення доброчесності. Лише 66,3% опитаних викладачів абсолютно не толерують плагіат, тоді як решта готові закрити на нього очі з тієї чи іншої причини. Певним чином така ситуація пояснюється тим, що 22,8% опитаних викладачів не брали участь у заходах, на яких роз'яснювали викладачам норми законодавства, рекомендацій МОН, політики ЗВО стосовно дотримання доброчесності в навчальному процесі, ще 13,9% не змогли відповісти на це питання (<https://surl.li/mchtcy>). Порядок

оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, вирішення конфліктних ситуацій в рамках начального процесу регламентується п. 9.20 Положення про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>). Більшість здобувачів (біля 55%) позитивно оцінюють існуючу в ЗВО практику розв'язання конфліктних ситуацій (непорозумін з викладачем), ще біля 30% вважають її задовільною, однак більше 19% вважають її поганою чи дуже поганою (<https://surl.li/mchtcy>). Під час зустрічі зі ЗдВО зазначили, що на ОНП «Міжнародне право» не було випадків виникнення конфліктів інтересів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЗВО приділяє значну увагу аналізу практики проведення контрольних заходів, які регламентуються насамперед Положенням про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>), а також відображені в робочих програмах кожного ОК ОНП. Загально-університетське опитування НПП показало, що усі викладачі інформують ЗдВО з критеріями оцінювання по кожному ОК, з них 74,3% роблять це усно, 69,3% відсилають до робочих програм, але 8,9% надають інформацію лише на прохання здобувачів. 88,1% НПП пояснюють критерії оцінювання на початку навчального курсу, 17,8% роблять це лише на прохання здобувачів, 3% не роблять це, бо вони прописані в робочих програмах (<https://surl.li/mchtcy>). В ЗВО практикується надання відгуків на письмові роботи. За даними Загально-університетського опитування НПП 2025 р. (<https://surl.li/mchtcy>) 26,7% викладачів дають відгуки на кожну роботу ЗдВО, 48,5% - на більшість, 18,8 – рідко, 4% - тільки на прохання здобувачів. Основні причини не надання відгуків – брак часу, відсутність оплати за цей вид роботи, недоцільність, відсутність звернень ЗдВО. Негативним моментом в забезпеченні об'єктивності екзаменаторів під час іспиту та перевірки письмових робіт в ЗВО є відхід окремих викладачів від дотримання процедур доброчесності. Так, Загально-університетського опитування НПП 2025 р. показало, що 2% викладачів не дотримуються процедур через їх забюрократизованість, 1% не реагує на порушення взагалі, 10,9% вважає, що в ЗВО немає чітких процедур. При цьому 19,8 % викладачів не дотримуються загально-університетської процедури при виявленні порушення доброчесності. Лише 66,3% опитаних викладачів абсолютно не толерують плагіат, тоді як решта готові закрити на нього очі з тієї чи іншої причини. Певним чином така ситуація пояснюється тим, що 22,8% опитаних викладачів не брали участь у заходах, на яких роз'яснювали викладачам норми законодавства, рекомендацій МОН, політики ЗВО стосовно дотримання доброчесності в навчальному процесі, ще 13,9% не змогли відповісти на це питання (<https://surl.li/mchtcy>). Порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, вирішення конфліктних ситуацій в рамках начального процесу регламентується п. 9.20 Положення про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>). Більшість здобувачів (біля 55%) позитивно оцінюють існуючу в ЗВО практику розв'язання конфліктних ситуацій (непорозумін з викладачем), ще біля 30% вважають її задовільною, однак більше 19% вважають її поганою чи дуже поганою (<https://surl.li/mchtcy>). Під час зустрічі зі ЗдВО зазначили, що на ОНП «Міжнародне право» не було випадків виникнення конфліктів інтересів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП за Критерієм 5 відповідає рівню В. Практики, реалізовані на ОНП в контексті Критерію 5 є стандартними та відповідають встановленим вимогам. Чітко виражених сильних сторін чи позитивних практик, так само, як і істотних порушень чи системних недоліків, які перешкоджають досягненню цілей ОНП, у контексті Критерію 5 ЕГ не виявила.

Недоліки

В рамках ЗВО мають місце випадки відходу НПП від вимог політики академічної доброчесності, що впливає з результатів загально-університетського опитувань здобувачів ВО і НПП (2025 р.): у певній частині здобувачів і викладачів сформовані дещо хибні уявлення в частині обізнаності про стандартні процедури, а також відповідальність за порушення АД, що може призводити до порушення об'єктивності екзаменаторів. Щорічні аналітичні звіти щодо впровадження системи АД є предметом аналізу вченої ради ЗВО, однак протягом останніх років вони не розміщувались на офіційному веб-сайті КАІ, як і результати їх обговорення та ухвалені за підсумками такого обговорення рішення.

Рекомендації

Розміщувати на веб-сайті ЗВО щорічні аналітичні звіти щодо впровадження системи академічної доброчесності, а також результати їх обговорення на Вченій раді КАІ та ухвалені за підсумками такого обговорення рішення. У 2026

р. провести повторне опитування ННП з метою виявлення тенденції до ставлення викладачів до дотримання правил і процедур в сфері академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Освітня складова за ОНП у обов'язковій частині ОК забезпечується 10-ма НПП, з яких 4 д.ю.н., 1 д.ф.н., 3 д. пед. н., 1 д.тех.н., 1 д.е.н. ЕГ співставила інформацію Таблиці 2 Відомостей СО з вимогами Професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти", затвердженого Наказом Мінекономіки від 23.03.2021 № 610 (<https://is.gd/Z8n7HT>) щодо наявності у викладача наукового ступеня та/або вченого звання, освітнього ступеня магістра або ОКР спеціаліста у галузі знань відповідно до профілю викладання щодо освітньої складової ОНП. Вимогам Професійного стандарту відповідають усі 10 НПП, які забезпечують нормативні ОК. Аналіз ЕГ документів, наданих ЗВО, відомостей СО, персональних профілів НПП у наукометричних базах Scopus, Web of Science та google scholar, результати зустрічей з НПП та адміністрацією засвідчили достатній рівень компетентностей викладацького складу - усі викладачі мають необхідних 4 п. досягнень у професійній діяльності відносно змісту ОК, що вони викладають/ НПП, залучені до викладання ОК ОНП, проходять фахове підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років, деякі з них у європейських ЗВО, що підтверджується даними Таблиці 2 Відомостей СО. Більшість НПП бере участь у міжнародних наукових конференціях, 6 НПП мають публікації у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз даних SCOPUS, з них 3 мають по 5 таких публікацій, ще 3 НПП мають по 1 публікації Scopus. Кваліфікація та професійний досвід НПП дозволяє забезпечити досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання. Силабуси і РП ОК оновлюються відповідно до наказу Президента КАІ про щорічний перегляд ОП третього рівня вищої освіти (<https://surl.li/elunit>) з урахуванням вимог «Порядку внесення змін у документацію». Механізм оновлення контенту ОК регламентований Положенням про організацію освітнього процесу в КАІ (<https://surl.li/yiwcht>). Під час зустрічі з ЕГ ЗдВО висловили задоволеність методами навчання та викладання на ОНП, що підтверджує факт залучення до реалізації ОНП високопрофесійних працівників. Разом з тим Загально-університетське опитування ЗдВО, в якому брали участь і аспіранти (2025 р.), продемонструвало, що в середньому біля 15% опитуваних (залежно від поставлених питань), оцінюють загальний рівень своєї задоволеності навчанням в КАІ як поганий чи дуже поганий (<https://surl.li/mchtcy>).

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного добору НПП регламентовані Положенням про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у національному авіаційному університеті та Порядком проведення конкурсу науково-педагогічних працівників для заміщення вакантних посад (<https://surl.li/trgety>). Порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП є прозорим, містить спеціальні вимоги відповідно до певної категорії посад, в цілому відповідає вимогам чинного законодавства та сприяє забезпеченню необхідного рівня професіоналізму НПП для успішної реалізації ОНП. Оголошення про проведення конкурсу з інформацією про строки і умови розміщується на спеціалізованих інтернет ресурсах (наприклад, порталі вакансій robota.ua (<https://robota.ua/company2336366>)) та веб-сайті КАІ для забезпечення найбільш широкого доступу до конкурсу. Для проведення конкурсу створюється конкурсна комісія з розгляду документів наданих на конкурс для заміщення вакантних посад НПП (<https://surl.li/ccotema>). При конкурсному доборі для прийняття відповідного рішення Конкурсна комісія враховує виконання вимог пунктів 35–38 Ліцензійних умов для всіх кандидатів на посаду, а також додаткові спеціальні вимоги для кожної категорії посад. Процедура конкурсного добору є відкритою, оголошення про проведення конкурсу, строки й умови його проведення, а також результати розміщуються на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://surl.li/trgety>). В КАІ використовується практика залучення до складу конкурсної комісії по відбору кандидатів зовнішніх практиків з досвідом, що відповідає профілю кафедри. Мета залучення експертів - встановлення рівня актуальності фахової компетентності викладачів. На засідання конкурсної комісії також можуть запрошуватися керівники наукових тем, чия думка може бути заслухана членами Комісії. 1 вересня 2025 р. було оголошено конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників кафедри міжнародного і європейського права, зокрема, завідувача кафедри, 2 ставок професорів і 3,75 ставки доцентів (<https://surl.li/bcfblv>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

КАІ практикує залучення вказаних категорій суб'єктів до реалізації освітнього процесу, зокрема рецензування ОНП, висловлення пропозицій щодо удосконалення окремих ОК (протокол засідання кафедри від 11.02.25 №3), проведення для здобувачів гостьових лекцій та лекцій-тренінгів (<http://e.surl.li/glbicq> , <http://e.surl.li/sxzytb>), організації спільних заходів (<http://surl.li/tcfxgp>), відвідування юридичних фірм (<http://surl.li/survyw>), проведення наукових конференцій (<https://surl.li/ngxtvl>). Роботодавці, їх організації, практики-професіонали та експерти галузі визначені Положенням про освітні програми НАУ (2020 р.) (<https://surl.li/rznqqe>) як зовнішні стейкхолдери, що беруть участь, наприклад, при перегляді ОП на 2 і 3 рівнях. Залучення практичних працівників і експертів, зокрема іноземних, здійснюється на підставі меморандумів про співпрацю, за письмовим та усним запрошенням. Частота залучення вказаних категорій стейкхолдерів до певних елементів освітнього процесу неодноразова: якщо участь їх представників у проведенні наукових конференцій спостерігається протягом 2022-2025 років, то по інших формам співробітництва вона носить більш епізодичний, несистемний характер. Роботодавцями для випускників ОНП Міжнародне право можуть виступати ЗВО, наукові установи, органи державної влади та громадські організації. КАІ активно співпрацює з Інститутом держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, Дослідницькою службою Верховної Ради України, Всеукраїнською громадською організацією «Українська асоціація міжнародного права», Міжнародною Асоціацією Малих Громад, Товариством Червоного Хреста України, профільними юридичними компаніями. Зауваження і пропозиції, висловлені роботодавцями, робоча група обговорює на своїх засіданнях і вносить пропозиції щодо оновлення ОНП. Участь роботодавців в оновленні ОНП, врахуванні їх пропозицій була підтверджена під час інтерв'ю ЕГ з представниками даної категорії стейкхолдерів.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Генерацію нових знань, інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики визнано однією з місій КАІ (<https://surl.li/nmeohj>), що визначає зміст політики сприяння професійного розвитку НПП (розділ 5.3 Стратегії КАІ на 2025-2030 рр. (<https://surl.li/abqyvw>)). Відповідно до Стратегії передбачено планове підвищення кваліфікації НПП, яке реалізується відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників (<https://is.gd/Y9NTkz>). Однак, на сайті ЗВО не представлені щорічні плани підвищення кваліфікації НПП. Для пошуку можливостей підвищення кваліфікації на сайті ЗВО розміщений перелік програм стажувань та академічних обмінів (<https://surl.li/vseujn>). ННІ міжнародного співробітництва та освіти проводить семінари на яких інформує НПП про можливості участі у програмі Erasmus+ кредитна мобільність KA171 (<https://surl.li/eqkpvb>). Моніторинг рівня професіоналізму НПП у КАІ проводиться шляхом щорічного рейтингування НПП відповідно до Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП та навчальних структурних підрозділів (<https://surl.li/tyucnf>). Результати рейтингування є підставою для матеріального і нематеріального стимулювання НПП. Преміювання здійснюється згідно Положення про преміювання працівників КАІ (<https://surl.li/arrjvj>). Підставою для преміювання є службове подання завідувача кафедри або іншого структурного підрозділу. Розмір преміювання залежить від якості роботи НПП та його особистого внеску в загальні результати роботи кафедри. Під час інтерв'ю НПП вказали на практику матеріального і морального заохочення з боку адміністрації ЗВО за публікацій статей Scopus (1-3 квартиль), достроковий захист дисертації здобувачем, публікацію останнім статті Scopus. Однак під час зустрічі НПП не змогли навести приклади матеріального заохочення, зокрема за достроковий захист дисертації Пашинної Л. або публікації статей у наукометричних базах Scopus протягом 2025 р. Професійному розвитку НПП сприяють вільний доступ до науково-метричних баз даних та значні бібліотечні фонди. Разом з тим під час зустрічі НПП визнали проблему придбання сучасної зарубіжної літератури з міжнародного права. Оцінка ефективності викладачами ЗВО політики КАІ у сфері сприяння професійного розвитку неоднозначна: опитування НПП за 5-бальною шкалою демонструє наступний рівень задоволення: навантаження викладацькою роботою – 3,9; навантаження науковою роботою – 3,5; можливість підвищення викладацьких/професійних навичок – 3,5; можливість стажування за кордоном – 2,7; перспективи кар'єрного росту/розвитку – 2,8, оплата праці – 1,9; матеріально-технічна база для навчального процесу – 2,2. Рівень задоволеності НПП по вказаним параметрам може впливати на ставлення до професійного розвитку викладачів - за даними опитування, 8,9% НПП не займаються науковою діяльністю, 38,6% опитаних заявили, що не беруть участі у держбюджетних і грантових дослідженнях (<https://surl.li/mchtcy>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП за Критерієм 6 відповідає рівню В. ЕГ відзначає високий рівень кваліфікації НПП, залучених до реалізації ОНП. Значна кількість викладачів, які забезпечують освітню складову ОНП, та більшість наукових керівників аспірантів мають науковий ступінь доктора наук. Суттєвих порушень чи системних недоліків, які впливають на досягнення цілей ОНП та ПРН, у контексті Критерію 6 ЕГ не виявила.

Недоліком ОНП є нестабільність кадрового потенціалу та часті зміни керівництва кафедри міжнародного права, що знижує рівень керованості кафедрою, необхідність зміни відповідальних за викладання ОК і їх методичне забезпечення, а також зміну наукових керівників ЗдВО. Залучення представників роботодавців до аудиторних занять не носить системний, плановий характер. ЗВО недостатньо стимулює професійний розвиток НПП, не використані повною мірою можливості підвищення викладацьких/професійних навичок, стажування за кордоном; кар'єрного росту/розвитку.

Рекомендації

Робочій групі ОНП доцільно до початку навчального року розробити план залучення представників роботодавців до аудиторних занять, надати планового характеру проведення гостьових лекцій та лекцій-тренінгів. Потребує удосконалення система матеріального заохочення і стимулювання, що стимулює НПП до постійного самовдосконалення. Доцільно розглянути можливість відображення на сайті ЗВО результатів рейтингування. З урахуванням особливостей воєнного стану розробити посеместровий план стажування та міжнародної мобільності. На офіційному веб-сайті ЗВО доцільно створити сторінки кафедр, на яких буде відображено їхній "Науково-педагогічний склад", де кожен викладач мав би власну сторінку (резюме), на якій би наводиться інформація про освіту, досвід роботи, підвищення кваліфікації, наукові інтереси, основні публікації, посилання на наукометрію, інша інформація щодо досягнення результатів у розрізі аспектів професійної відповідності, навчальні дисципліни, тобто дані, які дозволяють здійснити аналіз академічної та професійної відповідності конкретного НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час перегляду матеріально-технічної бази ЕГ мала можливість побачити 2 навчальні корпуси (Перший корпус та Сьомий корпус факультету права та міжнародних відносин), кафедру міжнародного та європейського права, низку інших аудиторій, центр вивчення китайської мови, конференц зал, у якому, зокрема, знаходиться центр німецького права, аудиторія для осіб із особливими потребами, Центр культури і мистецтв, Авіаційний медичний центр КАІ, деканат, Юридичну клініку, кафетерій та укриття. Під час спілкування ЕГ з фокус-групами, було встановлено, що КАІ використовує ліцензійні програми, такі як: платформа Google Workspace for Education, Zoom, Teams, цифрова система управління КАІ «Digital University» (<https://portal.nau.edu.ua/>) та програма Strike Plagiarism. Опитані фокус-групи, зокрема, вказали, що навчально-методичне забезпечення дозволяє досягати цілей та ПРН ОП завдяки максимальній змістовій насиченості, оновленню і розміщенню в репозитарії, на сайті факультету (<https://law.nau.edu.ua/>). Було проведено екскурсію по науково-технічній бібліотеці, яка знаходиться в окремій 3-х поверховій будівлі, де в тому числі було показано відділ навчальної літератури, головну читальну залу та інші приміщення. Загальний фонд бібліотеки становить майже 2 млн примірників наукової літератури. Бібліотека НАУ надає ЗдВО безоплатний доступ до ресурсів Springer, Scopus, Web of Science, бібліотеки МВФ, MSP, архівів наукових журналів <https://surl.li/fyixfa>. Також керівниця і співробітниця науково-технічної бібліотеки продемонстрували комп'ютери, за допомогою яких ЗдВО можуть скористуватися електронною бібліотекою та перевірити свої наукові роботи на унікальність.. ЗдВО також можуть користуватися друкованими виданнями та інституційним репозитарієм. В.о. студентського голови факультету права та міжнародних відносин продемонструвала гуртожиток № 13, кухню, вбиральні, пральне приміщення і та ін. В навчальних корпусах є вільний доступ до мережі Wi-Fi. Аудиторний фонд відповідає нормам забезпечення навчального процесу не в повній мірі, зокрема, в корпусі наявний накопичувач акумуляторного типу, який може бути використаний для резервного забезпечення електроенергією. Однак, як переконатися ЕГ на власному досвіді, у разі відключення централізованого електропостачання і знеструмлення серверів, доступ до інтернету не забезпечується. У всіх приміщеннях ЗВО наявні вогнегасники.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час зустрічей з різними фокус-групами, ЕГ з'ясувала, що для всіх учасників освітнього процесу у ЗВО забезпечено безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для забезпечення освітньої діяльності. Безкоштовний доступ до комп'ютерної техніки, мережі Wi-Fi, бібліотечного устаткування. В умовах воєнного часу, освітній процес для ЗдВО за даною ОП відбувається в дистанційному режимі. НПП всю

інформацію про навчальні дисципліни публікують на платформі Google Workspace for Education, але також можуть працювати і в Zoom або Teams. Окрім того, НПП надсилають навчально-методичні матеріали здобувачам через корпоративну пошту КАІ для зручності в навчальному процесі. Також для ЗВО безкоштовно доступні такі інформаційні ресурси провідних світових наукових видавництв як Springer, Scopus і Web of Science. Наукові роботи, статті, тези, ЗдВО та НПП мають можливість через цифрову систему управління КАІ «Digital University» (<https://portal.nau.edu.ua/>) чи за допомогою працівників наукової бібліотеки перевіряти на плагіат програмою Strike Plagiarism, з якою укладено договір і результати яких можна отримати електронним листом. Наразі, електронний репозитарій хоча і функціонує <https://er.nau.edu.ua/>, проте перебуває в стані реорганізації. Повний доступ до наукових публікацій за даною ОНП можна отримати у цифровій системі управління КАІ «Digital University» (<https://portal.nau.edu.ua/>).

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час огляду матеріально-технічної бази та зустрічі з різними фокус-групами, ЕГ переконалася, що учасники освітньої діяльності перебувають у безпечному для життя і здоров'я середовищі, наскільки, наскільки це може бути досягнуто в умовах повномасштабного вторгнення. МТБ відповідає нормативним вимогам і стандартам безпеки. ЗдВО ознайомлені з технікою безпеки та охорони праці. Приміщення оснащені вогнегасниками. У Сьомому корпусі наявне укриття, яке дозволяє перебувати учасникам освітнього процесу в безпеці, проте доступ для маломобільних груп є ускладнений (відсутній пандус на сходах, які ведуть до укриття), тому лише за допомогою третіх осіб, люди з обмеженими можливостями можуть потрапити в укриття. Задля задоволення потреб та інтересів ЗдВО функціонує Центр культури і мистецтв, де вони можуть продемонструвати свої мистецькі навички. Надання медичних послуг, проведення діагностичної медичної експертизи забезпечує Авіаційний медичний центр КАІ (<http://medcenter.nau.edu.ua/>). Психологічний супровід та допомогу в адаптації ЗдВО забезпечує кабінет психологічної підтримки (<https://surl.li/qjivki>). Згідно сучасним тенденціям, створені зручні умови для навчання: доступ до комп'ютерів, системи управління КАІ «Digital University» (<https://portal.nau.edu.ua/>) у якому здобувачі можуть виконувати різноманітні функції пов'язані із навчанням. В ЗВО існує, "Скринька довіри", яка діє на анонімній основі яка діє на анонімній основі (<https://cutt.ly/GRbCBFM>). За словами ЗдВО вони обізнані про правила запобігання та протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту в КАІ (<http://e.surl.li/mqдахj>). Безпека забезпечується наявністю укриттів, загальна площа яких становить 7858,7 м², що дозволяє одночасно вмістити 13097 осіб, відповідно до норми 0,63 м² на одну особу. У гуртожитку присутня охорона (вахтер) та засоби відеоспостереження. Також вся актуальна інформація висвітлена на офіційному веб-сайті університету.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Під час вивчення відомостей СО, спілкування з учасниками освітнього процесу, перегляд офіційних сторінок КАІ, ЕГ переконалася, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. За коментарями НПП, усі підтримки засновані на студентоцентрованому підході. По-перше, для абітурієнтів на сайті аспірантури та докторантури КАІ розміщено інформацію щодо вступу до аспірантури порядок зарахування, інформацію щодо ОНП підготовки здобувачів (<https://surl.li/nktnoc>). По-друге, освітня та організаційна підтримка здобувачів під час навчання здобувачів забезпечується, зокрема гарантом ОНП, завідувачем кафедри, відповідальним за наукову роботу кафедри, НПП, завідувачем відділу аспірантури та докторантури та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених КАІ. По-третє, інформаційна підтримка забезпечується через офіційні канали розповсюдження інформації – сайт факультету (<https://law.nau.edu.ua/>), університету (<https://nau.edu.ua/ua/>), сайт аспірантури та докторантури (<http://asdoc.nau.edu.ua/>), корпоративну пошту, репозитарій (<https://er.nau.edu.ua/>), он-лайн бібліотеку, через платформу Google Workspace for Education та месенджери. Також, Представники ЗВО комунікують зі ЗдВО як офлайн так і онлайн під час освітньої діяльності, чи то в неформалізованій розмові при зустрічі, чи то через електронні скриньки або ж соціальні мережі. По-четверте, соціальна підтримка забезпечується участю здобувачів у професійній спільноті Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених КАІ, відділу наукового розвитку молоді (<http://pposa.nau.edu.ua/>). Для соціально вразливих здобувачів забезпечується надання гуртожитку, стипендій, можливістю гармонійного поєднання навчання і роботи, проте таких серед ЗдВО за даною НПО не зареєстровано. Підтримкою ментального здоров'я займається кабінет психологічної підтримки (<https://surl.li/qjivki>), до якого, за словами ЗдВО вони звертаються за потреби. Фізичне здоров'я НПП та ЗдВО забезпечує Авіаційний медичний центр КАІ (<http://medcenter.nau.edu.ua/>), який діє на території ЗВО. Окрім цього, у ЗВО діє Юридична клініка, яка надає безоплатну первісну правову допомогу. Під час спілкування з ЗдВО, вони виявили високий рівень задоволеності роботою керівництва університету у врахуванні їхніх інтересів у сфері освіти і всю інформацію отримують за допомогою оф. сайту ЗВО, роботи кафедри, консультацією з НПП офлайн чи онлайн, корпоративні електронні пошти та месенджери, за винятком Telegram. В межах ЗВО діє Скринька довіри для випадків, якщо ЗдВО прийме рішення залишити свій коментар/прохання/скаргу керівництву ЗВО анонімно (<https://cutt.ly/GRbCBFM>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В КАІ створені умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами на основі документа Політики рівності, інклюзії та доступності (<https://surl.li/wlotdm>). Наразі на ОНП, ЗдВО з числа осіб з особливими освітніми потребами не навчаються. При огляді матеріально-технічної бази Сьомого корпусу, ЕГ продемонстрували пандуси для осіб з обмеженими можливостями при вході в корпуси університету, де і розташована кафедра та деканат за даною ОП. Окрім цього, у цьому корпусі обладнана аудиторія для осіб з особливими освітніми потребами (<http://e.surl.li/dgglsn>). Проте у Першому корпусі, де розташований відділ аспірантури та докторантури, окрім пандусу при вході, на сходах у самій будівлі, відсутні інші пандуси, а доступ до ліфта можливий лише за допомогою охорони. ЕГ не помітила кнопки виклику, за допомогою якої така особа могла б отримати допомогу, співробітники стверджують, що можна звернутися безпосередньо до вахтера. В гуртожитку також встановлений пандус та кімнати для проживання маломобільних людей, хоча наразі такі люди у гуртожитку не проживають. Щодо укриттів, то в КАІ відсутні умови для безперешкодного пересування в безпечні місця в разі повітряної тривоги для маломобільних груп осіб. Лише за допомогою сторонніх осіб можна потрапити в укриття, тому що відсутні пандуси/рейки. У Сьомому корпусі відсутній санвузол у приміщенні укриття. Санвузли на першому поверсі не придатні для користування особами на візках (сходи, відсутність поручнів, вузький вхід). У ЗВО до осіб з особливими освітніми потребами відносяться також сироти, здобувачі з дітьми тощо. Для таких категорій здобувачів надається як консультативна (наставники груп, Студентська рада, відповідні структурні підрозділи КАІ), так і матеріальна підтримка (<http://e.surl.li/fprbw>).

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Під час зустрічі з фокус-групами, експертна група переконалася, що всі учасники освітнього процесу знають про політику і заходи вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальним домаганням, дискримінацією і протидії корупції. Це регулюється Правилами внутрішнього розпорядку (<http://e.surl.li/jgwka>), Положенням про комісію з оцінки корупційних ризиків (<https://surl.li/mqrbfw>), Антикорупційною політикою (<https://surl.li/vtwjtt>), Положенням про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту (<http://e.surl.li/znvkpt>), Положенням про комісію з правопорушень (<http://e.surl.li/fmqgfv>). За словами ЗдВО, з їхнього боку звернень щодо булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту, сексуальних домагань не було. Також ЗдВО не було помічено випадків корупційних дій з боку НПП. Здобувачі обізнані про наявність Скриньки довіри, але із ніхто присутніх особисто не подавав скарг щодо конфліктних ситуацій з причини їх відсутності. Загалом, за коментарями НПП, ЗдВО, СС та інших фокус-груп, на кафедрі МП конфліктних ситуацій, включаючи корупції чи сексуального домагання і дискримінації, не було виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Матеріально-технічні ресурси в ЗВО представлені в необхідному обсязі та належному стані, що сприяє досягненню запланованих цілей ОП, стратегії та місії, а також отриманню очікуваних результатів навчання. Університет надає здобувачам, НПП, адміністративному персоналу та допоміжним структурним підрозділам безкоштовний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів. КАІ використовує лише ліцензійне програмне забезпечення, що не пов'язане із країною-агресором. ЗВО, наскільки можливо, гарантує безпечне перебування в університетських будівлях та гуртожитках. Разом з укриттями, університет створює умови для здобуття освіти особам з особливими освітніми потребами (наявність пандусів, ліфтів в Першому корпусі). Функціонує кабінет психологічної підтримки та Авіаційний медичний центр КАІ - як окремих структурних підрозділів. ЗдВО висловлюють задоволення щодо всієї підтримки, яку отримують від керівництва університету та НПП. Учасники освітнього процесу отримують необхідну інформацію різними каналами зв'язку: від НПП кафедри під час особистих зустрічей, через корпоративні ел. пошти; СС; офіційних сторінок університету. Проводяться роз'яснення з питань дотримання академічної доброчесності та порядку звернень і роз'яснення конфліктних ситуацій, зокрема з урахуванням порядку розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію. За всіма зазначеними характеристиками, інноваційний чи зразковий характер ОНП «Міжнародне право» в межах Критерію 7 відсутній. Водночас ОП повністю відповідає всім підкритеріям, тому ЕГ робить висновок, що дана ОП відповідає рівню В.

Недоліки

Недоліками в контексті Критерію 7 є: відсутність пандусів/рейок в укриттях для маломобільних груп; наявність порогів в корпусах університету, відсутність кнопки виклику допомоги для маломобільних людей; відсутність санвузлу в укритті Сьомого корпусу та недоступність санвузлів для маломобільних осіб на першому поверсі корпусу; незабезпечення резервних засобів доступу до Інтернету під час відключення електроенергії.

Рекомендації

ЕГ рекомендує: 1. Встановити пандуси/рейки для всіх укриттів, які належать до КАІ і за можливості прибрати пороги до кінця поточного року та встановити кнопки виклику для маломобільних людей (до початку наступного навчального року). 2. Забезпечити доступ до санітарного приміщення в укритті Сьомого корпусу до кінця поточного року (до 31.12.2025 р.). 3. Невідкладно забезпечити безперервний доступ до мережі Інтернет за відсутності енергоживлення корпусу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюється наступними документами: Статут КАІ (<https://surl.lu/wwhiin>), у якому закріплено принципи та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про гаранта ОП (<http://e.surl.li/zrkncsa>), Положення про освітні програми (<http://surl.li/sqnzgm>), Методичні рекомендації до розроблення та оформлення освітньо-професійних програм (<http://surl.li/xyhgha>), Положення про Раду з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://surl.li/zbfqdb>), яка забезпечує функціонування та удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості, Процедури забезпечення якості в КАІ (<https://surl.li/nemfpy>). За словами НПП та Відомості СО оновлення ОП проводиться групою забезпечення та відбувається щорічно. Група забезпечення складається з керівника групи (гаранта) і науково-педагогічних працівників кафедри, також долучаються професіонали-практики, роботодавці, здобувачі вищої освіти, випускники, стейкхолдери у галузі міжнародного права та регулювання повітряного транспорту. Моніторинг передбачає оцінювання відповідності ОНП нормативній документації та стратегічним цілям КАІ, сучасних потреб ринку праці, врахування потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших груп стейкхолдерів. За словами гаранта ОНП, рішення щодо оновлення ОПН приймається на засіданні кафедри міжнародного та європейського права шляхом затвердження протоколу засідання кафедри на основі проведеного аналізу ОНП. Останній перегляд ОНП проводився у 2025 році, за результатами якого було затверджено нову редакцію ОНП «Міжнародне право» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти а саме: ОНП для вступників 2025 року (<https://surl.li/uyjixi>). Гарант ОНП повідомив, що не пізніше ніж за місяць до затвердження ОНП або змін до неї на офіційному вебсайті оприлюднюється відповідний проєкт (<https://surl.li/tvnegr>) з метою одержання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін. ЕГ виявила, що на сайті КАІ за даною ОНП опитування проводилось з 04.02.2025 по 04.03.2025, проте у відкритому доступі відсутня інформація щодо пропозицій стейкхолдерів або інформація про результати обговорення. Водночас, ЗВО надало витяг з протоколу засідання кафедри від 11.02.2025, відповідно до якого присутні стейкхолдери внесли низку рекомендацій щодо удосконалення проєкту ОНП, які було прийнято та внесено до оновленого проєкту ОНП. За словами начальника відділу моніторингу якості вищої освіти раніше опитування ЗДВО щодо якості вищої освіти проводилось раз на 2 роки, тому на сайті КАІ розміщене анкетування за даною ОНП за жовтень 2024 року. Проте, у 2025 році була створена і розпочала свою роботу Комісія соціологічного моніторингу з метою оптимізації системи опитувань. Водночас, ЕГ не побачила результатів опитування ЗДВО на момент проведення експертизи.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічей із ЗДВО, останні повідомили, що вони активно залучені до процесу перегляду ОП. Це відбувається за допомогою спілкування з НПП в офлайн режимі на засіданнях кафедри або в онлайн формі за допомогою Google Class за допомогою якого проводиться щорічне анкетування для визначення їх рівня задоволеності програмою та перегляду і внесення пропозицій до проєкту програми. Так відповідно до наданого протоколу засідання кафедри від 11.02.2025 один із ЗДВО вніс пропозицію про те, що в описі ОНП слід зазначити, що аспірантам надається інформаційна підтримка участі в конкурсах на отримання наукових стипендій, грантів робота у проєктних командах, а також щодо апробації результатів наукових досліджень на конференціях, круглих столах тощо. Також зазначив, що пропонувані здобувачам ВК репрезентують досягнення наукових досягнень НПП, в межах яких здобувачами обирались теми досліджень, що поглиблюють розуміння наукового контексту власних досліджень. ВК оновлюються щорічно з урахуванням пропозицій стейкхолдерів відповідно до тематики наукових інтересів здобувача. Пропозиції ЗДВО були враховані. Слід зазначити, що ЗДВО при спілкуванні з ЕГ вказали, що подавали пропозиції щодо

підвищення якості ОНП, але не змогли згадати конкретні приклади таких пропозицій. ЕГ виявила, що на сайті КАІ за даною ОНП опитування проводилось з 04.02.2025 по 04.03.2025, проте у відкритому доступі відсутня інформація про результати обговорення.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Після спілкування з фокус-групами, ЕГ встановила, що роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання беруть участь у періодичному перегляді ОНП та інших процедур забезпечення якості. Представники роботодавців є членами робочої групи ОНП (ВГО «Українська асоціація міжнародного права», Товариство Червоного Хреста України, Дипломатична академія України імені Г. Удовенка при МЗС України). Рекомендації роботодавців обговорюються на засіданнях кафедри, науково-методичних семінарах та інших спільних заходах. Зокрема у протоколі від 11.02.2025 віце-президент Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація міжнародного права» порадив в новій редакції акцентувати увагу, що освітньо-наукова програма передбачає надання ґрунтовних комплексних знань щодо міжнародного права, перш за все в контексті функціонування авіакосмічної галузі. Також він запропонував додати до цілі освітньо-наукової програми інформацію, що в її рамках реалізується перш за все авіаційна складова, спрямована на вивчення ключових аспектів міжнародного авіаційного права, нормативно-правових актів, пов'язаних з авіаційною діяльністю. Зазначив, що слід розширити особливості освітньо-наукової програми формулюванням «передбачає надання ґрунтовних комплексних знань щодо міжнародного права, перш за все в контексті функціонування авіаційної галузі». Також Короткий Т.Р. рекомендував переглянути в освітній програмі спеціальні (фахові) компетентності та розширити їх, що корелюватиме з оновленою місією та стратегією КАІ, а також із концепцією сталого розвитку: - СК 09. Здатність демонструвати глибокі знання сучасних теоретичних, методологічних та методичних засад функціонування і розвитку універсального правового регулювання, міжнародних відносин та міжнародного повітряного права з урахуванням концепції сталого розвитку, - СК 10. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та міжнародного повітряного права. Відповідно до цих рекомендацій було змінено мету ОНП (додано інформацію, що в її рамках реалізується перш за все авіаційна складова, спрямована на вивчення ключових аспектів міжнародного повітряного права, нормативно-правових актів, пов'язаних з авіаційною діяльністю); уточнено особливості ОНП; змінено СК з їх фокусом на авіакосмічній галузі, що корелюватиме з місією і стратегією КАІ (СК9-10). Хоча, відповідно до Відомості СО пропозиції під час публічного обговорення ОНП збираються через онлайн-форму (<https://surl.li/yhasfs>) та у формі письмових та усних відгуків, ЕГ встановила, що на сайті КАІ за даною ОНП у відкритому доступі відсутня інформація щодо пропозицій стейкхолдерів або інформація про результати обговорення.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Випускники за цією ОНП, крім єдиної ЗдВО, захист дисертації відбувся в жовтні 2025 р., практично напередодні акредитаційного відиту, відсутні. Опитані фокус-групи зазначили, що збір та аналіз інформації про професійні орієнтири та кар'єрні траєкторії випускників ОНП відбувається централізовано через Асоціацію випускників КАІ (<http://e.surl.li/qzvosp>). Фокус групи також зазначили, що процес відстеження кар'єрного шляху відбувається наступними способами: анкетування випускників для збору інформації про їх професійні досягнення та проведення моніторингу професійних досягнень шляхом формування бази даних випускників (<http://e.surl.li/iybqbf>), використання соціальних мереж для комунікації та обміну інформацією (<https://surl.li/zutboh>, <https://surl.li/jpbzwyj>), пошук вакансій і надання інформації про можливості працевлаштування (<https://surl.li/vxwthi>), організація зустрічей з роботодавцями та консультації щодо вимог компаній, залучення потенційних роботодавців до участі в круглих столах і конференціях, забезпечення прямого контакту випускників із роботодавцями (<http://surl.li/ybkpny>) тощо. ЕГ встановлено, що у КАІ діє студентське кадрове агентство на базі Первинної профспілкової організації студентів та аспірантів КАІ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/studentu/pposa.html>), офіс кар'єри КАІ (<https://career-office.nau.edu.ua/>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

ЕГ встановила, що система менеджменту якості КАІ відповідає міжнародному стандарту ISO 9001:2015 «Система менеджменту якості. Вимоги» (<http://e.surl.li/esgsys>). Після спілкування з фокус групами, було з'ясовано, що внутрішня система забезпечення якості в КАІ реалізується через розроблення стратегії забезпечення якості освітньої діяльності, організації системи забезпечення якості освітньої діяльності, щорічним переглядом ОНП, залученням здобувачів до забезпечення якості, забезпечення наявності необхідної матеріально-технічної бази організації освітнього процесу, забезпечення наявності інформаційних систем для ЗдВО. Слід зазначити, що за результатом анкетування, яке проводилось у січні-лютому 2025 року, 100% ЗдВО за даною ОНП вказали високий рівень задоволеності навчанням за ОП, високий рівень актуальності змісту дисциплін ОНП, рівень професійності викладачів, організації дистанційного навчання. Проте, результати цього анкетування були надані ЕГ, лише після

відповідного запиту. У публічному доступі воно відсутнє. Як вказано вище, пропозиції розглянуті на засіданнях кафедри (протокол від 11.02.2025) та враховані в подальшій діяльності. За результатами внесення пропозицій стейкхолдерами, ЗВО було доповнено мету ОНП та уточнено її особливості з акцентом на авіакосмічний контекст, додано СК 9-10 та ПР11-12, внесено зміни до переліку освітніх компонентів та структури ОНП (<https://surl.li/lszhttp>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Гарант ОНП та інші опитані фокус-групи повідомили ЕГ, що під час розробки ОНП були взяті до уваги зауваження та рекомендації з акредитації інших ОП, зокрема: враховано рекомендацію 29 ГЕР Міжнародні відносини про забезпечення щорічного перегляду ОП із залученням широкого кола зацікавлених сторін шляхом оприлюднення проекту на сайті ЗВО, враховано зауваження 29 ГЕР Міжнародні відносини щодо розширення авіаційної складової та було відкореговано ціль та особливості ОНП, відкореговано СК9-10 та ПР11-12. Також було враховано зауваження 29 ГЕР Міжнародні відносини щодо ширшого залучення до навчального процесу, аудиторних занять роботодавців та практиків, які не є співробітниками ЗВО. Проте інформації про надані рекомендації не відображено на сайті ЗВО у відкритому доступі.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Під час акредитаційної експертизи, ЕГ переконалася, що в КАІ культура якості регулюється: Статут КАІ (<https://surl.lu/wwhiin>), у якому закріплено принципи та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про гарант ОП (<http://e.surl.li/zrknsa>), Положення про освітні програми (<http://surl.li/sqnzgm>), Методичні рекомендації до розроблення та оформлення освітньо-професійних програм (<http://surl.li/xyhgha>), Положення про Раду з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://surl.li/zbfqdb>), яка забезпечує функціонування та удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості, Процедури забезпечення якості в КАІ (<https://surl.li/nemfpy>). ЕГ дійшла висновку, що в КАІ відповідно до Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності (<https://surl.li/ywgmhx>), діє п'ятирівнева система розподілу відповідальності за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти, до якої входять ЗдВО, представники кафедри, гарант ОП, робочі групи, відповідальні за ОК, структурні підрозділи, Студентська рада ФПМВ, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів, та молодих вчених КАІ, Комісія з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ФПМВ, структурні підрозділи КАІ, що відповідають за внутрішню систему забезпечення якості (відділ моніторингу якості освіти, навчально-методичний відділ, навчальний відділ, відділ ліцензування та акредитації, Рада з якості освітньої діяльності та вищої освіти КАІ) та структурні підрозділи КАІ (профільні проректори, відділ по роботі зі студентами, органи студентського самоврядування), що відповідають за розроблення та апробацію загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, проектів, моніторинг академічної політики структурних підрозділів і університету загалом), а також Наглядова рада, Вчена рада, президент (прийняття загальноунів. рішень щодо формування стратегії і політик забезпечення якості, затвердження нормативних актів, програм дій, заходів, затвердження і закриття ОНП). ЗдВО беруть активну участь у вдосконаленні освітнього процесу шляхом залученості до діяльності ЗВО. СС представляються і захищають потреби та інтереси ЗдВО і долучаються до різних заходів. ЗВО також дотримується основних принципів культури якості, включаючи інформування ЗдВО та навчання їх культури академічної доброчесності, запобігає проявам нетолерантності чи дискримінації проти ЗдВО, дотримується об'єктивності та справедливості, а також порядності, чесності, довіри, взаємної поваги та прозорості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ враховуючи позитивні практики та недоліки за даним критерієм, а також виходячи з аналізу документів та зустрічей, в рамках фокус-груп дійшла до висновку, що за даним критерієм ОНП відповідає рівню В. Із позитивних практик необхідно зазначити: у КАІ наявний чіткий регламент, який визначає процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, участь роботодавців в освітній діяльності шляхом обговорення змісту ОП та проведення опитування всіх учасників освітнього процесу; належна культура якості, яка сприяє розвитку ОП шляхом дотримання правил і обов'язків всіх нормативно-правових документів при забезпеченні реалізації освітнього процесу.

Недоліки

Недоліком є відсутність відкритого доступу, до результатів опитування та пропозицій ЗдВО та стейкхолдерів та на офіційному вебсайті КАІ що унеможливорює надання оцінки реалізації ОНП для можливих вступників.

Рекомендації

ЕГ рекомендує до кінця року (31.12.2025) викласти у відкритий доступ інформацію щодо опитувань та пропозицій ЗДВО та стейхолдерів на вебсайті КАІ та у подальшому стежити за тим, щоб така інформація завжди була представлена на офіційному вебсайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ констатовано, що в НАУ наявні правила і процедури, що регулюють права, обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними та зрозумілими для них. Ці положення доступні для всіх зацікавлених осіб на оф. сайті ЗВО. Кожен процес регулюється такими документами: Положення про організацію освітнього процесу в державному некомерційному підприємстві «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (<https://surl.li/oykyli>), Статут КАІ (<https://surl.cc/prwaks>), Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти в державному некомерційному підприємстві «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (<https://surl.li/sjcuwg>), Політика академічної доброчесності (<https://surl.li/wnqltx>), Положення про комісію з питань етики та врегулювання скарг (<https://surl.li/vtnywx>), Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в КАІ (<https://surl.li/ehlrhq>), Положення про дистанційну форму здобуття вищої освіти в ДУ КАІ (<https://surl.li/sqthxc>), Положення про електронні освітні ресурси Національного авіаційного університету (<https://surl.li/duloyu>), Положення про атестацію педагогічних працівників Національного авіаційного університету (<https://surl.li/tckupe>), Положення про кваліфікаційні роботи (проєкти) здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету (<https://surl.li/stbnet>), Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників Національного авіаційного університету (<https://surl.li/hlkdrf>), Положення про атестацію здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету (<https://surl.li/cdaadv>), Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Національного авіаційного університету (<https://surl.li/naijye>), Положення про порядок переведення (поновлення) студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Донецької та Луганської областей, на навчання до Національного авіаційного університету (<https://surl.li/tmbvjf>), Тимчасове положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету (<https://surl.li/nqjliy>), Положення про порядок організації набору та навчання (стажування) іноземних громадян та осіб без громадянства у Національному авіаційному університеті (<https://surl.li/qjkwsc>), Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни (<https://surl.li/pwlhve>) та іншими документами, зокрема, методичними рекомендаціями, наказами тощо.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ при опрацюванні веб-сторінки КАІ, встановила, що проєкт ОНП був оприлюднений у розділі «Проєкти освітніх програм 2025» (<https://surl.li/ugygqk>) вчасно. Всі зацікавлені сторони мали можливість висловити свої побажання/пропозиції чи зауваження щодо цього проєкту ОП. На запит ЕГ, гарант програми надіслав в систему НА протокол засідання з протоколу засідання кафедри від 11.02.2025. На зустрічах з фокус-групами, ЕГ переконалася, що пропозиції від зацікавлених сторін надходили. Проте на офіційному вебсайті ЗВО відсутні результати опитувань та пропозиції зацікавлених сторін тому, на прохання ЕГ, гарант також надіслав в систему НА результати опитування здобувачів і випускників.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про освітню програму, навчальні дисципліни, їх структуру, план, мету і завдання; розвиток компетентностей, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програм для навчання, контрольні заходи та шкала оцінювання доступні за посиланням <https://surl.li/utqujs>. Під час спілкування з ЗДВО, ЕГ переконалася, що ця фокус-група мала можливість ознайомитися з проектом ОНП. Уся інформація про: програму, її фокус, особливості, обов'язкові і вибіркові ОК, умови навчання висвітлені у вільному доступі ЗВО. Роботодавці також самостійно через сторінку університету можуть ознайомитися з усією потрібною інформацією щодо ОП, її цілями та ПРН.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В КАІ існують чіткі та зрозумілі правила, які визначають права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. ЗВО систематично доповнює та оновлює редакції нормативних документів. Проект освітньої програми вчасно оприлюднений для збору пропозицій та зауважень від відповідних зацікавлених сторін, проте, одночасно з цим не оприлюднені відкриті пропозиції стейкхолдерів. Результати анкетування всіх учасників освітнього процесу за даною ОП не висвітлено на сайті університету. На вебсайті надано достатню кількість інформації про освітню програму, що дозволяє здобувачам та роботодавцям ознайомлюватись і розуміти, які програмні результати навчання вони отримують на виході. Таким чином ОНП відповідає рівню В за Критерієм 9 з відсутністю інноваційного чи зразкового характеру. Виражених сильних сторін чи позитивних практик в контексті Критерію 9 ЕГ не виявила.

Недоліки

На сайті ЗВО не оприлюднені побажання/пропозиції/зауваження надані зацікавленими сторонами за ОНП.

Рекомендації

ЕГ рекомендовано: 1) оприлюднити відповідні побажання/пропозиції та зауваження всіх зацікавлених сторін до кінця 2025 року, що дозволить ЗДВО та роботодавцям проаналізувати їх, вносити корективи або додавати нові ідеї у майбутньому; 2) оприлюднити результати всіх анкетувань за даною ОП до кінця 2025 року, адже це дозволяє зацікавленим сторонам більше дізнатися про функціонування ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст і структура ОК ОНП відповідають предметній спеціалізації і враховують індивідуальні наукові інтереси ЗДВО, що створює умови для належної підготовки до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю. Зміст індивідуальних навчальних планів ЗДВО узгоджено з їх науковою тематикою. Такий результат досягнуто завдяки вдалій комбінації ОК циклу дисциплін з оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності та ВК. ОК з циклу із набуття університетських навичок дослідника та викладача (1.2.1 – 1.2.4) забезпечують сприйняття ЗДВО загальнотеоретичних підходів до наукового пошуку, зокрема правове, проектне та економічне забезпечення наукових досліджень, розуміння методології їх проведення, оволодіння інноваційними освітніми технологіями. Зміст і обсяг дисциплін циклу зі здобуття мовних компетентностей (ОК 1.4.1-1.4.2) забезпечують належне володіння ЗДВО не лише письмовою і усною англійською мовою в фокусі міжнародного публічного права та європейського права, але й сучасною українською мовою наукового спрямування (ОК 1.1.2). Рівень набутих теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей ЗДВО можуть перевірити під час фахової науково-педагогічної практики (6 кредитів ЕКТС), роботі в юридичній клініці, залучення до навчального процесу як асистентів кафедри міжнародного та європейського права (наприклад, Г. Бялий, Г. Воданнікова). ЕГ встановила дотичність науковим дослідженням ЗДВО тих дисциплін зі спеціальності, що викладаються в межах ОНП. Так, тема Г. Бялого «Матеріальна відповідальність у міжнародному праві: формування та реалізація» дотична як обов'язковим (ОК 1.3.2), так і вибіркового ОК (ВК «Міжнародно-правова система: тенденції розвитку та трансформації»), тема Т.

Богдасhevського «Роль та функції міжнародних авіаційних організацій в міжнародно-правовому співробітництві в сфері цивільної авіації» відповідає ОК 1.3.3 і ВК «Міжнародно-правова система: тенденції розвитку та трансформації», тема Р. Дунаєвського «Адаптація національного законодавства з питань захисту сільськогосподарських товаровиробників до законодавства ЄС» релевантна ОК 1.3.4 та ВК «Правове та інституційне забезпечення адаптації законодавства України до ACQUIS ЄС» та інші приклади. Позитивною практикою в рамках ОНП є зарахування кредитів ЄКТС, здобутих ЗДВО в інших ЗВО в рамках їх мобільності. ОНП враховує рекомендації МОН України щодо включення до її структури ОК (ОК 1.3.4. та ОК 1.3.5.), які поглиблюють знання про особливості правової інтеграції України до правопорядку ЄС.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Аналіз таблиці «Відповідності публікацій наукових керівників напрямкам досліджень аспірантів», наукових профілів керівників ЗДВО на Google Scholar дозволив ЕГ виявити порушення на ОНП вимоги щодо релевантності тем дисертацій ЗДВО науковим інтересами їх наукових керівників. Відсутність релевантності спостерігається в наступних випадках: тема Бушок О. «Міжнародно-правове забезпечення повоєнного відновлення держави: теорія і практика» і Кадухи І. «Міжнародно-правове співробітництво в сфері охорони здоров'я: питання теорії та практики» - керівник проф. Замула А. (міжнародно-правові механізми захисту прав жінок); теми Бялого Г. «Матеріальна відповідальність у міжнародному праві: формування та реалізація», Кунц С. «Громадянські права людини та громадянина в умовах збройного конфлікту», Мулявка В. «Санкції в сучасному міжнародному праві: теорія та практика», Санжура І. «Генезис концепції міжнародного кримінального права: історія та сучасність», Білецький Є. «Міжнародно-правова відповідальність держав і застосування контрзаходів у сучасному міжнародному праві» - керівник проф. Процаєва В.В. (проблематика розвідувальних органів); там Кравцова Д. «Моделі компенсації збитків завданих воєнними діями в міжнародному публічному праві», Кушнір О. «Міжнародно-правові гарантії ядерної безпеки», Гуменюк Ю. «Міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів» - керівник Немченко К. (функції соціальної держави); тем Кушнір Я. «Інститут оренди території іноземними державами в міжнародному публічному праві», Нечипоренко В. «Виключення держави з міжнародних організацій в міжнародному публічному праві», Поливач Р. «Міжнародні економічні санкції проти Ірану та РФ в системі сучасного міжнародного публічного права» - керівник доц. Максимович Р. (соціальна держава, соціальний захист); теми Бондар О. «Міжнародно-правова відповідальність держави в сфері авіаційних перевезень: проблеми теорії і практики»; Назаренко Я. «Міжнародно-правове регулювання авіаційних перевезень пасажирів»; Онищенко О. «Міжнародно-правові проблеми щодо протидії тероризму в інформаційному просторі» - керівник проф. Пазюк А. (кібербезпека); теми Довгого М. «Міжнародно-правове регулювання деривативних контрактів на віртуальні активи: сучасний стан та перспективи розвитку», Шайдевич В. «Джерела та суб'єкти міжнародного спортивного права», Щербакової Ю. «Міжнародно-правові засади формування дипломатії в умовах збройної агресії та гібридних війн» - керівник доц. Каспрук О.; тема Хоменко М. «Правове забезпечення Асоціації України з Європейським Союзом» - керівник проф. Бабін Б. (міждержавні конфлікти, анексія, геноцид, перехідне правосуддя). ЕГ допускає, що наукові керівники не завжди є компетентними у специфічних галузях міжнародного права, необхідних для наукової діяльності ЗДВО. Публікаційний профіль наукових керівників Немченка К., Максимовича Р., які скоріше свідчить, що вони спеціалісти в сфері права, аніж міжнародного права, може негативно вплинути на професійний розвиток їх аспірантів.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавши разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Аналіз Порядку підготовки ЗДВО ступеня доктора філософії та доктора наук (<http://surl.li/lgiqfn>) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення (<http://surl.li/jhyosf>) свідчить, що ЗВО у цілому спроможний утворювати разові спеціалізовані вчені ради для атестації здобувачів ВО, які навчаються на ОНП «Міжнародне право», що підтверджується створенням спеціалізованої вченої ради для проведення захисту Пашинної Л.В. на тему «Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах збройного конфлікту» (<https://surl.li/bosrfw>). Разом з тим невідповідність наукових інтересів НПП, які можуть залучатися як голови і рецензенти для захисту дисертацій на ОНП, тематиці переважної більшості дисертаційних досліджень за даною ОНП може потенційно створювати ситуацію, коли ЗВО буде стикатися з труднощами при формуванні складу наступних разових спеціалізованих рад. На це вказує залучення для створення разової спеціалізованої ради третього опонента замість другого рецензента на захисті Л.В. Пашинної. Така практика не порушує вимог чинного законодавства. Разом з тим ЕГ зазначає, що існують потенційні ризики для ЗВО в питанні здатності у подальшому сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП, якщо залучення третього опонента для створення разової спеціалізованої ради стане усталеною практикою.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів,

майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Здобувачі ЗВО переконані, що в межах ОНП «Міжнародне право» створено належні організаційні та матеріальні можливості для проведення наукових досліджень і апробації їх результатів відповідно до тематики їх наукових пошуків. У ЗВО проводяться щорічні конференції та інші наукові заходи. Так, на 2025 р. було заплановано проведення 2 загально-університетських конференцій («XVII Міжнародна науково-технічна конференція «ABIA-2025»» та «XXV Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки»») та 3 факультетські конференції («XV Міжнародна науково-практична конференція «Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану»», «VIII Міжнародний молодіжний науковий юридичний форум», «Всеукраїнська конференція «Аеро-2025. Повітряне і космічне право»»). Окрім запланованих було також проведено V Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики - 2025» (<https://surl.li/syriwn>). Інформацію щодо наукових заходів здобувачі отримують з офіційного веб-сайту (<https://surl.lu/utqxhr>), а також від своїх наукових керівників. Зі слів аспірантів і працівників бібліотеки ЗВО надає ЗДВО вільний і безоплатний доступ до бібліотеки університету, зокрема, баз даних повнотекстових документів, а також наукометричних баз Scopus, WoS та Science Direct. Здобувачі мають можливість отримати консультативні послуги та послуги з підбору літератури працівниками бібліотеки. ЗВО надає аспірантам можливість безоплатно опублікувати результати своїх наукових пошуків у фаховому науковому виданні - Наукові праці Київського авіаційного інституту. Серія «Юридичний вісник «Повітряне і космічне право», який виходить 4 рази на рік (<https://surl.li/xbjumw>), а також збірниках тез за результатами проведених в Університеті наукових заходів. Зі слів НПП в рамках ОНП функціонує неформалізований гурток та клуб з міжнародного права, в рамках яких здобувачі можуть обговорювати між собою і з НПП питання, пов'язані з проведенням їх наукових досліджень. Разом з тим під час опитування здобувачі не змогли підтвердити факт існування практики такого неформалізованого спілкування з питань їх дисертаційних досліджень.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

ЗВО створює певні можливості для залучення ЗДВО до міжнародної академічної спільноти. Зі слів НПП, в ЗВО існує практика преміювання наукових керівників за статті їх ЗДВО у науково-метричній базі Scopus, що має стимулювати як ЗДВО, так і їх керівників до входження до академічної спільноти. Однак таких прикладів на ОНП не було. У рамках ОНП реалізується практика публікації тез доповідей на міжнародних конференціях англійською мовою. Анонси та програми загально-університетських і факультетських конференцій розміщуються на офіційному сайті ЗВО (<https://surl.lu/utqxhr>). ЗДВО можуть долучатися до конференцій інших факультетів, які дотичні до тем їх наукових пошуків. Разом з тим інформація про V Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики - 2025» (<https://surl.li/syriwn>) не було включено до плану наукових заходів ЗВО. З метою залучення ЗДВО до міжнародної академічної спільноти ЗВО розширює мережу зарубіжних партнерів, що передбачає організацію спільних наукових проєктів. Зі слів здобувачів вони інформуються науковими керівниками і структурними підрозділами про можливості подання заявок на отримання грантів та участі в конкурсах міжнародних програм. Інформація про конкурси наукових проєктів оприлюднюється на сторінках офіційного веб-сайту ЗВО. ЕГ встановила, що інформацію про конкретні конкурси, умови і строки їх проведення максимально повно відображена на сторінці Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти (<https://surl.li/vseujn>), де, зокрема, розміщено Анкету співробітника/студента КАІ для налагодження міжнародної співпраці (<https://surl.li/lzhkku>). Вкладка Дайджест (<https://surl.lu/jimqub>) містить інформацію про проєкти, до участі в яких можуть долучатися ЗДВО. Разом з тим інші вкладки (Міжнародним партнерам - <https://surl.li/mqbszq>; Міжнародні проєкти - <https://surl.li/qhsyso>) не містять або містять інформацію у загально-описовому вигляді. Під час інтерв'ювання здобувачів, НПП та представника Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти ЕГ не отримала підтвердження існування практики залучення здобувачів ОНП до реалізації міжнародних проєктів в рамках підписаних договорів і меморандумів із зарубіжними ЗВО-партнерами. Загально-університетське опитування здобувачів вищої освіти (2025 р.) показало, що менше 40% відсоток опитуваних оцінили можливість та підтримку ЗВО щодо навчання або проходження стажування за кордоном, пов'язаного з ОП, як дуже добру чи загалом добру, частина респондентів оцінила її як загалом погану чи навіть дуже погану, а біля 40% утрималися від відповіді (<https://surl.li/mchtcy>). На слабкі можливості міжнародної мобільності в ЗВО вказують і 8,9% НПП, які в 2025 р. взяли участь у Загально-університетському опитуванні НПП (<https://surl.li/mchtcy>).

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

У Відомостях СО констатується, що наукові керівники і їх здобувачі є членами наукової школи міжнародного права. ЕГ встановила, що наказ «Про введення в дію рішень Вченої ради КАІ від 23 квітня 2025 року (протокол № 6)» від 29.04.2025 р. № 283/од не згадує школу міжнародного права ані серед Переліку наукових шкіл, які атестовано та продовжено їх існування з 2025 р. по 2029 р., ані серед Переліку наукових шкіл, які не атестовано та їх діяльність

припинено з 2025 р. (<https://surl.li/zhmlsz>). Відповідно здобувачі ОНП не можуть бути залучені до її діяльності. Під час опитування НПП ЕГ встановила, що після процесу реорганізації на кафедрі міжнародного і європейського права припинено практику виконання кафедральних тем наукових досліджень з їх реєстрацією в УкрІНТЕІ. Відповідно наукові керівники ЗдВО перестали бути керівниками та співвиконавцями кафедральних тем. Замість цього в ЗВО запроваджено практику подачі індивідуальних заявок на участь у міжнародних грантових проєктах, а також групових заявок на участь у конкурсах проєктів МОН та НФДУ України. Адміністрація ЗВО матеріально стимулює за сам факт подачі НПП заявок на участь у дослідницьких проєктах незалежно від результату. Учасники зустрічей не навели приклади преміювання НПП, які працюють на даній ОНП. ЕГ зазначає, що відмова від практики розробки кафедральних тем, яка раніше доповнювалася подачею індивідуальних заявок на дослідницькі проєкти, створює ситуацію, коли окремі НПП можуть опинитися поза участю у будь-яких проєктах. За даними Загально-університетського опитування НПП 2025 р. лише 75,2% викладачів займаються активною науковою діяльністю; 38,6% опитаних не бере участь у вітчизняних і зарубіжних грантових проєктах. Зі слів представника Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти представники кафедри міжнародного і європейського права останнім часом не подавали від імені ЗВО заявки на грантові проєкти, що фінансуються міжнародними організаціями. Це виключає можливість залучення до їх реалізації і ЗдВО. Аналіз Відомостей СО, а також опитування НПП свідчить, що останні переважно беруть участь не у дослідницьких проєктах, результати яких публікуються, а співпрацюють з різного роду міжнародними організаціями без проведення власне досліджень. У Відомостях СО стверджується, що сильною стороною ОНП є співробітництво з міжнародними інституціями, та впровадження в їх діяльність розробок представників ЗВО. Однак, під час зустрічей представники адміністрації, структурних підрозділів та НПП не змогли пояснити ЕГ, чи має місце і якщо так, то на яких правових засадах будується співробітництво ЗВО з Генеральною Асамблеєю ООН, Експертним механізмом ООН з прав корінних народів, Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ та іншими міжнародними інституціями? Які наукові розробки ЗВО були використані в діяльності цих інституцій? Що підтверджує факт такого впровадження? Хто з осіб, залучених до реалізації ОНП, здійснював такі розробки?

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Політика академічної доброчесності КАІ (<https://surl.li/wnqltx>) розкриває принципи і цілі забезпечення АД, ключові елементи та етапи її забезпечення, відповідальність, контроль та моніторинг. Політика поширюється на всіх учасників освітнього процесу і наукової діяльності, зокрема, наукових керівників, НПП, здобувачів ВО. ЗВО приділяє увагу формуванню й розвитку культури АД як у здобувачів, які підписують Декларацію про дотримання АД (<https://surl.li/merwgq>) після вступу до КАІ, так і на НПП, зокрема наукових керівників ЗдВО, які також підписують Декларацію про дотримання АД (<https://surl.li/yblejx>). На розвиток культури АД у ЗдВО спрямоване розміщення на офіційному сайті ЗВО матеріалів з основ академічного письма (<https://surl.li/bxmgvl>); Матеріалів про плагіат у вищій освіті Великобританії (<https://surl.li/fsehim>), а також інших матеріалів (<https://surl.li/homduw>). У ЗВО здійснюється перевірка текстів як ЗдВО, так і НПП за допомогою ліцензійного спеціалізованого програмного забезпечення для виявлення академічного плагіату, що є обов'язковими на всіх етапах освітнього та наукового процесу. У 2019-2024 між НАУ та ТОВ «Антиплагіат» діяв договір про застосування системи виявлення текстових збірів Unicheck (<http://e.surl.li/xghzec>), з 2024 р. діє договір з ТОВ «Плагіат» з вільним доступом до сервісу StrikePlagiarism.com (<https://surl.li/utklac>). При цьому лише 45,6 % вказує, що ЗВО в той чи інший спосіб надає доступ до такого забезпечення, 29,7 % не мають доступу до таких програм ЗдВО мають можливість перевіряти свої наукові праці як самостійно, так і з допомогою наукових керівників та НПП. Відповідальність за порушення АД несуть усі особи, що здійснюють освітню, наукову і науково-технічну діяльність в КАІ. До наукових керівників, зокрема, може бути застосована така санкція як відсторонення від керівництва ЗдВО, а до здобувачів ВО з поміж інших санкцій - недопущення до захисту дисертаційних робіт, анулювання результатів контрольних заходів, зокрема іспитів, дисертаційних робіт (<https://surl.li/wnqltx>). В рамках ОНП «Міжнародне право» періодично проводяться опитування ЗдВО щодо усвідомлення та дотримання ними академічної доброчесності (<https://surl.li/djswur>). Під час опитування ЗдВО та представники структурних підрозділів ЗВО вказували на відсутність випадків порушення академічної доброчесності здобувачами в рамках ОНП «Міжнародне право». Разом з тим під час проведення в 2025 р. Загально-університетського опитування здобувачів вищої освіти КАІ щодо якості навчання, в якому брали участь і аспіранти, незначний відсоток опитаних оцінив як поганий чи дуже поганий стан дотримання НПП етичних принципів та академічної доброчесності (<https://surl.li/mchtcy>). Під час Загально-університетського опитування НПП (2025 р.) викладачі оцінили дотримання принципів АД в ЗВО 3,8 за 5-бальною шкалою.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП за Критерієм 10 відповідає рівню Е. Виражених сильних сторін чи позитивних практик за даним критерієм не виявлено, реалізація ОНП в цілому здійснюється в рамках стандартних практик у відповідності до загальнодержавної нормативно-правової бази та локальних актів, але має місце часткова невідповідність тем дисертаційних досліджень ЗдВО науковим профілям їхніх керівників у рамках підкритерію 10.2, що може впливати на досягнення цілей ОНП та ПРН. ЕГ розцінює це як суттєвий недолік.

Недоліки

Підхід ЗВО до визначення ліцензійного обсягу набору здобувачів на ОНП “Міжнародне право” в обсязі 30 здобувачів на рік та плінність кадрів НПП певним чином зумовлює проблему невідповідності тем дисертаційних досліджень науковим пошукам їх наукових керівників. Велике навантаження НПП (понад одну ставку), на чому наголошують викладачі у Загально-університетському опитуванні (2025 р.), обумовлює зниження зацікавленості НПП у науковій, зокрема грантовій, діяльності попри використання ЗВО матеріальних стимулів. Загально-університетське опитування НПП свідчить, що не всі НПП в ЗВО розуміють і готові послідовно реалізовувати політику академічної доброчесності, що може негативно позначатися на досягненні цілей ОНП.

Рекомендації

ЕГ рекомендує розглянути доцільність коригування ліцензійного обсягу набору здобувачів ВО на ОНП Міжнародне право. ЕГ рекомендує адміністрації КАІ розглянути доцільність повернення до практики відкриття кафедральних тем наукових досліджень з метою залучення до їх виконання НПП, які не мають намір подавати індивідуальні чи групові заявки на конкурси, зокрема грантові, наукових проєктів. В рамках ОНП варто більш послідовно дотримуватися вимог щодо відповідності тем дисертаційних досліджень здобувачів науковим інтересам їх наукових керівників. Стимулювати залучення НПП і ЗдВО за ОНП “Міжнародне право” до виконання міжнародних грантових досліджень, наукових проєктів, які фінансуються з державного бюджету, а також госпрозрахункових досліджень. Більш послідовно реалізовувати практики, пов’язані із дотриманням академічної доброчесності як здобувачами, так і науково-педагогічними працівниками, популяризувати політику академічної доброчесності в масштабах всього ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень Е

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов’язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час проведення візиту в змішаному форматі ЗВО не зміг забезпечити доступ до Інтернету голові ЕГ, яка безпосередньо в ньому перебувала, під час відключення електроенергії. Це помітно на записах зустрічей зі студентським самоврядуванням та відкритої зустрічі. Мобільний інтернет працював з перебоями. Для зустрічі зі стейкхолдерами (всі онлайн), довелося переміщуватися на іншу локацію за межами ЗВО. В той же час, ЕГ вважає, що змогла повною мірою використати потенціал цих зустрічей, незважаючи на необхідність пауз у спілкуванні. На зустріч зі ЗдВО був запрошений аспірант, який менше року тому працював заступником декана цього факультету (до реорганізації). ЕГ не вважає доброю практикою запрошення навіть колишніх представників адміністрації на зустріч зі ЗдВО, якщо вони і навчаються на цій ОНП (ми виявили цей факт вже після зустрічі, ЗдВО не був зазначений у списку запрошених, запропонованому ЗВО). Однак, за нашими враженнями, на об’єктивність і правдивість свідчень на фокус групі в конкретній ситуації це не вплинуло. ЕГ визнає, що ОНП є загалом якісною, унікальною та потрібною Україні в конкретно історичній, безпековій і геополітичній ситуації. Визначений суттєвий недолік великою мірою зумовлений не політикою чи бездіяльністю самого ЗВО, а ситуацією з забезпеченням принципів правової визначеності, зокрема, захисту легітимних очікувань, які держава порушила, вилучивши керівництво аспірантами з навчальної роботи. Тобто, тоді, коли набирался 3-4 курс ЗдВО за ОНП, навчальне навантаження керівника складало 50 год. на рік. Керівник/ця, йдучи у відпустку по догляду за дитиною, їдучи на довгострокову мобільність, звільняючись, міг/могла залишатися сумісником з навч. навантаженням (від 0,1 ставки і вище), продовжувати роботу зі ЗдВО у межах своїх наукових інтересів. ЗВО міг на це розраховувати як на передбачувану нормативну рамку і сталу практику. Після прийняття державою відповідного рішення така опція зникла. ЗВО не міг бути готовий до такого розвитку подій. Реорганізація, проведення експерименту з організаційно-правовою формою ЗВО, звільнення низки викладачів (2024-2025), яких не можна було залишити керівниками навіть за сумісництвом, стали об’єктивними причинами ситуації, що склалася. ЗдВО були перезакріплені за керівниками в міру наявних можливостей. У нових умовах набір (кількість) аспірантів відповідає наявним можливостям ЗВО - в частині віднесення керівництва до наукової роботи другої половини дня. В той же час, відповідно до нормативних документів та Роз’яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості ОНП недолік є наявним. У цьому контексті ЕГ просить ГЕР і НА конкретизувати позицію щодо оцінювання недоліків ОП, які обумовлені зовнішніми факторами (н-д, непередбачувані державні рішення, руйнування матбази, кібератаки, внаслідок яких знищуються

інформаційні системи чи ресурси) з урахуванням того, що навіть зі значними зусиллями такі ситуації не можуть бути швидко подолані і потребують часу і ресурсів за умов воєнного стану.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проєктування освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	E

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.xlsx	5Bmr4y72WaG3cNAdR+57pz8qtNfGrns3xMер4J7Q KcU=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Завгородня Владислава Миколаївна

Члени експертної групи

Яковюк Іван Васильович

Вовченко Олексій Вікторович